

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
วันจันทร์ ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง ทั้งมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานมา มหาวิทยาลัยนี้ได้รับความนิยมนับสนุนจากที่ต่าง ๆ อย่างมาก ทำให้สามารถขยายงานต่าง ๆ ออกไปได้อย่างรวดเร็ว

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน เกียรติและความสำเร็จที่ได้รับนี้เป็นที่ควรภูมิใจอย่างยิ่ง เพราะเกิดขึ้นจากความอุตสาหะพากเพียรและความตั้งใจจริงที่จะแสวงหาความรู้ความเจริญให้แก่ตัว ความพยายามและความตั้งใจที่จะก้าวหน้านั้น เป็นพลังสำคัญสำหรับต่อสู้อุปสรรค และส่งเสริมบุคคลให้ทำการต่าง ๆ ได้สำเร็จ ยิ่งผู้นั้นมีความรู้สูง มีจิตใจดีเป็นพื้นฐาน ผลงานที่ทำจะยิ่งมีผลกว้างขวางปราศจากโทษ และอำนวยความสะดวกแก่ตนแก่ส่วนรวมได้อย่างยิ่ง บัณฑิตทั้งปวงเป็นผู้ได้รับการฝึกฝนมามาก ทั้งในทางวิชาการและทางความคิดจิตใจ จึงจัดว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติพร้อมเพื่อการสร้างสรรค์ แต่ละคนคงถือเป็นหน้าที่สำคัญอันดับแรกที่จะต้องใช้ความรู้ความคิดและความสามารถที่มีอยู่สร้างความสำเร็จ ความเจริญให้แก่ชีวิต การงานและสังคมของตน พร้อมทั้งรวมกำลังกันสร้างสรรค์ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชาติบ้านเมือง เพื่อทุกคนจักได้มีอิสรภาพ มีความผาสุกและความปลอดภัยทั่วหน้ากัน

ขออวยพรให้บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นประสบความสำเร็จและความรุ่งเรืองในชีวิตและให้ผู้ที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้มีความสุขความสวัสดิ์ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันศุกร์ ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่า มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานให้ก้าวหน้าไปได้มาก ทั้งในด้านบริหารและด้านวิชาการ นับว่าเป็นประโยชน์แก่การศึกษาโดยส่วนรวมของชาติอย่างสำคัญ

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และแก่บัณฑิตทั้งปวง ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญ ที่เปิดทางให้บุคคลสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความชำนาญ ในวิทยาการอันกว้างขวางลึกซึ้ง ซึ่งจะนำมาสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นความเจริญ ให้แก่ตนและสังคมได้ โดยไม่มีเขตจำกัด ดังนั้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นนี้จึงนับว่าเป็นคนสำคัญ เป็นความหวังของชาติที่จะเป็นต้นคิด และเป็นผู้นำ นำพางานของชาติทุกสาขา และนำพาประชาชนทุกเหล่าทุกคน ให้ก้าวไปสู่ความเจริญ ความเป็นอิสระและความผาสุกมั่นคง

บัณฑิตทุกคนจงทราบตระหนักในฐานะหน้าที่และความสำคัญของตน ๆ ที่มีอยู่ดังนี้ แล้วตั้งใจ ตั้งความเพียร ที่จะใช้กำลังความคิดสติปัญญา พร้อมทั้งความรอบคอบประกอบด้วยเหตุผล ให้บังเกิดประโยชน์ แก่ตนแก่ส่วนรวม ให้สมกับที่ได้รับ ความยกย่องสนับสนุนจากประชาชนทั้งชาติเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต สามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์ แก่ประเทศชาติและสังคมได้โดยสมบูรณ์ และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตร
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิชาการ ดำเนินก้าวหน้ามาอย่างน่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้ทุกคน

ข้าพเจ้าคิดว่า บัณฑิตทั้งปวงต่างมีความหวังและความปรารถนา ที่จะได้รับโอกาสให้เข้าร่วมงานของบ้านเมืองในสาขาใดสาขาหนึ่ง ตามที่ได้อุตสาหะเล่าเรียนมา ในยามที่ประเทศชาติของเรากำลังพัฒนาในกิจการทุกด้านเช่นนี้ โอกาสย่อมมีสำหรับท่านเสมอ จึงไม่เป็นปัญหาอย่างใด ในข้อที่จะไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถให้เป็นประโยชน์ ข้อที่จะเกิดเป็นปัญหาขึ้นได้นั้นอยู่ที่ว่า เมื่อได้เข้าปฏิบัติงานแล้ว ท่านอาจมีความรู้สึกว่าจะไม่สามารถจะใช้วิชาความรู้ได้เต็มที่ แล้วเกิดรู้สึกท้อถอย เข้าใจผิดแตกแยกกับผู้อื่น ซึ่งที่สุดจะกลายเป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปโดยราบรื่นได้ แต่ละคนจึงควรจะได้เตรียมตัวป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ไว้ เบื้องต้นจะต้องทำความเข้าใจให้กระจ่างว่า การงานที่เข้าไปทำนั้น เป็นงานที่มีโครงการดำเนินต่อเนื่องกันมาแล้ว ตัวท่านเป็นผู้ที่จะเข้าไปร่วมเสริมกำลังงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นจะต้องศึกษางานที่จะทำให้ทราบโดยตลอดก่อน ว่ามีวัตถุประสงค์และโครงการเป็นอย่างไร มีระเบียบวิธีการปฏิบัติวางไว้อย่างไร ด้วยเหตุผลอะไร เมื่อศึกษาพื้นฐานของงานให้เห็นโดยถ่องแท้แล้ว ท่านก็จะทราบได้อย่างถูกต้องแน่นอนว่า ควรจะเสริมกำลังงาน ณ จุดใด โดยวิธีใด ทำให้สามารถใช้วิชาความรู้ พร้อมทั้งความคิดสติปัญญาได้เต็มภาคภูมิ ขอให้ท่านนำคำพูดของข้าพเจ้าไปคิดพิจารณาให้เข้าใจโดยตลอด แล้วเพียรพยายามปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความตั้งใจ มั่นใจ และบริสุทธิ์ใจ เชื่อว่าจะประสบความสำเร็จในชีวิตการงานได้สมปรารถนา

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความสุขความสวัสดิ มีความสำเร็จงอกงามในธรรมที่ดีทุกประการ.

พระบรมราชโองการ
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตร
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุกคน

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตมีโอกาสอันงดงามรอทำอยู่
ที่จะได้เข้าไปเสริมกำลังในการพัฒนางานสาขาต่าง ๆ ของชาติ และได้ขอให้ทุกคนสำคัญว่า การทำงานนั้น คือ
การเข้าไปเสริมกำลังในงานที่ดำเนินอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นจะต้องศึกษาพื้นฐานโครงการให้ทราบ
กระจ่างก่อน จึงจะสามารถนำความรู้ความคิดที่มีอยู่ไปใช้ได้อย่างเต็มที่ และสามารถกำจัดปัญหาความเข้าใจผิด
ทั้งในบุคคลทั้งในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคใหญ่ในการพัฒนาบ้านเมือง ให้หมดสิ้นไปได้

ข้าพเจ้าใคร่กล่าวเพิ่มเติมแก่ท่านทั้งหลายว่า งานทุกอย่าง ยิ่งเป็นงานในระดับชาติ จำเป็นที่ต้องมี
โครงการอันแน่นอนสำหรับปฏิบัติดำเนินงาน และโดยปกติโครงการต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นนั้น จะต้องอาศัยพื้นฐาน
วิธีการ และวิชาการเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ พื้นฐานหมายถึงความถึงวัตถุประสงค์ กำลังทุน กำลังบุคคล
พร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องจักรวัสดุอุปกรณ์ทุกอย่าง วิธีการนั้น ได้แก่การวางรูปงาน กำหนดระยะดำเนินการ
เป็นขั้นเป็นตอน ให้เกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน รวมถึงระเบียบปฏิบัติทั้งในตัวบุคคลทั้งในธุรการทั้งหมด ส่วนวิชาการ
ได้แก่หลักความรู้ที่ถูกต้องแท้จริงในงานนั้น ๆ ซึ่งนำไปปฏิบัติส่งเสริมพื้นฐานและวิธีการ ให้ได้ผลที่สมบูรณ์แน่นอน
เช่นนำมาปฏิบัติเพื่อให้การใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร และบุคคลมีประสิทธิภาพมากที่สุด หรือนำมาเป็น
หลักการในการกำหนดแนวทางขั้นตอนของงานให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงตรง หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น
ก็ใช้เป็นหลักเทียบเคียงตัดสินว่าจะควรเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางใด

การที่จะเข้าไปร่วมงานใดก็ตาม เมื่อศึกษาสิ่งเหล่านี้ให้ทราบชัดโดยตลอดแล้ว ทุกคนจะสามารถปฏิบัติ
ธุระหน้าที่ที่พึงปวงให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกและราบรื่น จึงขอให้บัณฑิตนำไปคิดพิจารณาเป็นแนวทาง
ปฏิบัติงานสำหรับสร้างตัวสร้างความเจริญมั่นคงของประเทศชาติต่อไป

ขออวยพรให้ประสบแต่ความสุขความสวัสดิ มีความสำเร็จรุ่งเรืองในหน้าที่การงานสำเร็จในสิ่งควร
ปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกรุ่นหนึ่ง และ
ที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยที่ดำเนินมาในรอบปีที่แล้ว ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติ
และความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

ไม่เป็นการจำเป็นอันใด ที่จะต้องชี้แจงแก่บัณฑิตทั้งหลายถึงความจำเป็นที่เราจะต้องพัฒนาประเทศ และ
ถึงหน้าที่ของท่านที่ผูกพันอยู่ในการนั้น เพราะเชื่อว่าแต่ละคนได้คิดเห็นด้วยตนเองแล้ว สิ่งสำคัญที่ข้าพเจ้าตั้งใจ
จะนำมาพูดกับท่านในโอกาสนี้ คือ หลักการที่ทุกคนจะพึงถือปฏิบัติในการที่จะเข้าร่วมดำเนินงานของชาติต่อไป

การพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความเจริญความมั่นคงแก่คนส่วนรวมทั้งชาติได้แท้จริงนั้น จะต้องอาศัย
หลักวิชาอันถูกต้อง และต้องกระทำพร้อมกันไปทุก ๆ ด้านด้วย เพราะความเป็นไปทุกอย่างในบ้านเมือง มีความ
สัมพันธ์เกี่ยวโยงถึงกันหมด เพียงแต่จะทำงานด้านการเกษตร ซึ่งโดยหลักใหญ่ได้แก่การกลีกรรรมและสัตวบาล
อย่างน้อยที่สุดก็จะต้องอาศัยวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์สหกรณ์เข้าช่วยด้วย
ทุกคนซึ่งเป็นผู้ที่จะใช้วิชาการในการพัฒนาบ้านเมืองต่อไป ควรทราบให้ถ่องแท้ว่าในการนั้นจำเป็นที่สุดที่จะต้อง
ใช้วิชาการ ทำงานร่วมมือกันให้ประสานสอดคล้องทุกฝ่าย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สอนวิชาการมากมาย
หลายสาขา สำหรับให้นำมาใช้ประกอบในงานของชาติ นิสิตนักศึกษาทุกคนควรจะารู้จักรวมกันและร่วมงานกัน
ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะแบ่งแยกกัน ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ทั้งสิ้น และเมื่อสำเร็จ
จากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ก็ต้องร่วมมือร่วมงานกัน ทั้งต้องประสานงานกับผู้อื่นให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป งานทุกด้าน
จึงจะดำเนินลุล่วงไปได้โดยราบรื่น ทุกคนจึงจะมีความมั่นคง มีความผาสุกได้ ขอให้บัณฑิตนำหลักการทั้งนี้
ไปพิจารณาโดยถี่ถ้วนรอบคอบ ให้ทราบตระหนัก จักได้ปฏิบัติตนปฏิบัติงานได้โดยถูกต้องให้เป็นประโยชน์แก่
การพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และขอให้ผู้ที่มา
ร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัย ว่าดำเนินก้าวหน้ามาได้ด้วยดี ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ในการที่ได้รับเกียรติพร้อมทั้งความสำเร็จในการศึกษา

ปัจจุบันนี้มีทฤษฎีเกิดขึ้นใหม่ว่า การล้มเลิกและทำลายสิ่งที่มีมาแต่ก่อนเพื่อเริ่มต้นสิ่งใหม่ด้วยวิธีการรุนแรง เป็นการแสดงปัญญา เป็นการสร้างสรรค์ของผู้มีการศึกษาสูง ทฤษฎีนี้เกิดในต่างประเทศ และมีอิทธิพลกว้างขวางมิใช่น้อย จึงเป็นที่น่าสนใจและน่าหยิบยกขึ้นพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ให้ทราบถึงส่วนดีและส่วนเสียของทฤษฎี โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้สติปัญญาเช่นท่านทั้งหลาย ควรจะได้นำมาศึกษาวิจัยเป็นพิเศษให้เห็นจริงว่า การทำลายสิ่งที่มีอยู่แล้วเพื่อสร้างสิ่งใหม่จะได้ผลดีแน่นอนสมบูรณ์หรือเปล่า เพราะในบรรดาของเก่าที่จะต้องทำลายให้หมดสิ้นตามทฤษฎีนั้น ย่อมต้องมีสิ่งที่ดีรวมอยู่ด้วยอย่างแน่นอน อีกประการหนึ่ง สิ่งที่จะสร้างขึ้นใหม่ ก็ดูเหมือนยังไม่มีหลักประกันอันใดที่จะทำให้มันใจได้ว่าจะดีจริง เท่าที่ข้าพเจ้าได้พิจารณา ก็เห็นว่า การสร้างสรรค์ที่แท้จริงน่าจะทำด้วยวิธีการอันละมุนละม่อม ทั้งด้วยความรู้ความสุ่มรอบคอบประกอบด้วยความเหตุผลให้ทุกฝ่ายทุกคนได้ร่วมมือกันแก้ไขสิ่งที่ควรแก้ไข ส่งเสริมสิ่งที่ควรส่งเสริม พร้อมกับสร้างสิ่งที่ควรสร้างใหม่ให้มีขึ้นสมบูรณ์บริบูรณ์ตามที่ต้องการ ข้าพเจ้าขอฝากให้ท่านทั้งปวงนำเรื่องที่กล่าวนี้ ไปพิจารณาไตร่ตรองให้กระจ่าง ให้เกิดประโยชน์แก่ภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อตนเองเพื่อประเทศชาติในวันข้างหน้า

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนมีพลังอันสมบูรณ์ทั้งในร่างกายและในจิตใจ สามารถปฏิบัติงานทุกอย่างได้โดยมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ให้ประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตและในการงานดังปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันศุกร์ ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อวันวานนี้ ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตที่เข้ารับปริญญาบัตรเป็นความว่า มีทฤษฎีเกิดขึ้นอย่างหนึ่ง ถือว่าการทำลายเพื่อสร้างสิ่งใหม่ขึ้นนั้น เป็นวิธีการสร้างสรรค์ของผู้มีปัญญา ทฤษฎีนี้น่าจะนำมาศึกษาวิจัยกันว่าจะควรรับไว้ได้เพียงใดหรือไม่ เพราะการล้มล้างของเก่าเพื่อสร้างสิ่งใหม่ขึ้น อาจทำให้สิ่งดีที่มีอยู่แล้วต้องทำลายไปด้วย และทำให้ความเจริญต่าง ๆ ต้องหยุดชะงักลง การสร้างสรรค์ควรจะทำได้ด้วยวิธีการที่แยบคายกว่านั้น โดยร่วมกันคิดแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และสร้างสิ่งที่ยังขาดอยู่ให้สมบูรณ์ขึ้นมา

ข้าพเจ้าขอกล่าวเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า การล้มเลิกทำลายทุกสิ่งทุกอย่างด้วยวิธีการอันรุนแรงนั้น ย่อมทำความปั่นป่วนและแตกร้างให้เกิดขึ้นทั่วไป ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อชีวิตของประเทศชาติ กล่าวคือ การทำลายนั้นจะทำให้ความต่อเนื่องของโครงการต่าง ๆ ขาดตอนลง ความแตกร้างจะทำให้เสียกำลังคนดีที่จะมาร่วมงานเป็นประโยชน์ ในที่สุด กำลังทั้งปวงของส่วนรวมจะลุดถอยจนเสื่อมสลายไป บัณฑิตผู้กำลังจะออกไปร่วมงานของชาติ จึงน่าจะคิดหาวิธีการสร้างสรรค์ที่แยบคายสมเหตุผลกว่านั้น ทุกวันนี้ งานสำคัญ ๆ ด้านต่าง ๆ ก็มีโครงการที่ดำเนินต่อเนื่องกันอยู่แล้ว ผู้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานก็มีอยู่มากพอสมควร ถ้าท่านจะเข้าไปเสริมกำลังให้แน่นหนายิ่งขึ้น ด้วยความตั้งใจบริสุทธิ์ใจ ด้วยเหตุผลสติปัญญา และด้วยอุดมคติอันสูง ก็จะเป็นประโยชน์แก่การจรรโลงประเทศชาติได้อย่างแน่นอน ข้าพเจ้าขอฝากความคิดทั้งนี้ไว้กับท่านเพื่อพิจารณา

ขออวยพรให้ทุกคนสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาสามารถปฏิบัติงานทุกอย่างได้โดยมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ให้ประสบความสุขความสำเร็จทั้งในชีวิต และในการทำงานตามที่ปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ณ หอประชุมศูนย์มหาวิทยาลัยตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ณ โอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ และขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า

บัดนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาแล้วเป็นรุ่นแรก นับว่าเป็นผลสำเร็จที่สำคัญและมีความหมายอย่างยิ่งสำหรับประชาชนคนไทยทุกคน เพราะทำให้เห็นว่าความพยายามของเราที่จะขยายการศึกษาชั้นอุดมออกไปให้ถึงจังหวัดภาคใต้ได้บรรลุผล และผลนั้น ย่อมคาดหมายได้ว่า จะมีมาถึงการพัฒนาประเทศในส่วนรวมต่อไปอย่างแน่นอน

บัณฑิตทั้งหลายย่อมทราบได้ดีถึงกำลังความสามารถของตน ๆ ว่าอาจนำออกใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง จึงควรจะได้ถือเป็นที่ที่จะต้องรับผิดชอบในสถานภาพและความมั่นคงของส่วนรวมเป็นพิเศษ ควรจะได้ใช้ความรู้ ความคิด และความสามารถที่มีอยู่โดยเต็มภาคภูมิ เพื่อส่งเสริมปรับปรุงงานของบ้านเมืองที่แต่ละคนมีส่วนร่วมกระทำอยู่ให้พัฒนาขึ้นมา ด้วยความสำนึกว่า งานทุกสาขาทุกระดับ มีความสำคัญอยู่ด้วยกัน และจำเป็นต้องกระทำไปพร้อมกัน เมื่อผู้มีความรู้ร่วมกันพัฒนาอย่างจริงจังด้วยหลักการงานต่าง ๆ ทุกด้าน ตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นมาจนระดับยอด จะดำเนินและก้าวหน้าไปได้โดยราบรื่น และรวดเร็ว ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นทั่วถึงพร้อมมูลนั้น จะก่อกันเป็นรากฐานอันกว้างใหญ่แข็งแรง และจะค้าชูส่งเสริมฐานะความเจริญของชาติบ้านเมืองให้ตั้งมั่นอยู่โดยถาวรปลอดภัยได้เป็นที่แน่นอน ข้าพเจ้าขอฝากถ้อยคำทั้งหมดนี้ ให้ทุกคนได้นำไปพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการที่จะสร้างความสำเร็จความเจริญของตนของชาติสืบไปในวันข้างหน้า

ขออนุโมทนาในเจตนาอันเป็นกุศล ของผู้ที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลกิจการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกฝ่ายทุกคน ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีพลังอันสมบูรณ์ทั้งในกายและในจิตใจ สามารถประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้โดยมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ทั้งให้ประสบความสุข ความสำเร็จในชีวิตตามที่ปรารถนาทุกคน.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาบัตร
แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
วันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ผู้ที่เข้ามาศึกษาวิชาการแพทย์และวิชาที่เกี่ยวกับการแพทย์ ย่อมทราบแก่ใจมาตั้งแต่ต้นแล้วว่า การศึกษาและการทำงานด้านการแพทย์ทั้งหมดนั้น กระทำได้ด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง จำต้องมีความอดุสาหะพากเพียรและอดทน มีความตั้งใจที่มั่นคงแน่วนอนพร้อมทั้งความเมตตาและความเสียสละอย่างสูงด้วย จึงจะได้รับความสำเร็จที่แท้จริงที่จะพึงภูมิใจและพอใจ บัดนี้ ท่านทั้งหลายศึกษาริชการนั้นได้สำเร็จ แสดงว่ามีความสามารถ มีคุณสมบัติต่าง ๆ ในจิตใจอยู่ครบถ้วนในตัว ในการที่จะออกไปรับหน้าที่ตามแนวทางที่ได้ฝึกฝนมา ขอให้แต่ละคนพยายามรักษาความสามารถและจิตใจตั้งนี้ไว้ให้มั่นคงตลอดไป เพื่อให้การทำงานที่ทำสัมฤทธิ์ผลอันบริสุทธิ์บริบูรณ์ บังเกิดเป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม แก่วิชการแพทย์ แก่หน้าที่ และแก่ตนเองโดยเที่ยงแท้แน่นอน

ขออวยพรให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหิดลมีพลังอันสมบูรณ์ ทั้งในกายในจิตใจ สามารถทำประโยชน์แก่กุลตนแก่กุลประเทศชาติได้เต็มภาคภูมิ และให้ประสบความสำเร็จที่ควรปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ในวันนี้ ขอแสดงความยินดีกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน และขอขอบใจสถาบันที่ให้ปริญญาเกียรตินิยมแก่เรา

เท่าที่ได้ทราบความมุ่งหมายและกิจการของสถาบันตามรายงานของอธิการบดีแล้ว รู้สึกว่ากระทรวง
ศึกษาธิการได้ตกลงดำเนินการในเรื่องการปรับปรุงขยายการศึกษาด้านวิชาช่างไปได้โดยถูกต้องและเหมาะสม
เพราะการตั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าจะทำให้ได้ครูช่างระดับปริญญาสำหรับสอนในโรงเรียนและวิทยาลัย
การช่างเพิ่มมากขึ้น และจะทำให้มาตรฐานของช่างที่สำเร็จออกมาจากโรงเรียนการช่างสูงขึ้นตามความต้องการ
สำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป

พูดถึงสถานภาพของสถาบัน สถาบันนี้มาจากวิทยาลัยการช่างชั้นสูงหลายแห่งซึ่งมีฐานะเป็นปึกแผ่น
มั่นคงอยู่ก่อนแล้ว เมื่อมารวมกันก็น่าที่จะมั่นคงยิ่งขึ้นและมีกำลังในการปฏิบัติดำเนินงานมากขึ้น ทุก ๆ หน่วย
ควรจะได้รักษาประสิทธิภาพของตนไว้ และหันหน้าเข้าประสานงานกันโดยใกล้ชิดทุกฝ่าย ให้กิจการส่วนรวมของ
สถาบันดำเนินก้าวหน้าไปอย่างพร้อมเพรียง และบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้อย่างครบถ้วน

ส่วนผู้ที่เรียนสำเร็จแล้วนั้น แต่ละคนย่อมมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี เชื่อว่าจะทำประโยชน์ใน
ทางของตน ๆ ต่อไปได้มาก เพราะไม่มีช่องทางมีโอกาสเบียดรอกอยู่อย่างกว้างขวาง ขอให้ตั้งใจทำงานกันจริง ๆ
ด้วยความกระตือรือร้น ด้วยความอุตสาหะพยายาม และด้วยความมุ่งหมายที่สูง แล้วทุกคนจะได้รับความสำเร็จ
ความก้าวหน้าตามที่ปรารถนาทุกประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตมีพลังกายพลังใจที่เข้มแข็ง มีความคิดความเห็นที่ถูกต้องเที่ยงตรงในอันที่จะ
ทำความเจริญให้แก่ตนแก่ชาติ และขอให้ประสบความสุขความสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร
ณ ห้องพระโรง วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วันพุธ ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน

การขยายงานของมหาวิทยาลัยตามที่รายงานให้ทราบนั้น เป็นที่ควรพอใจและสนใจอย่างยิ่ง เพราะเป็นการปฏิบัติดำเนินการเพื่อความเจริญและเพื่อประโยชน์ของการศึกษาระดับสูงของชาติโดยตรง ถ้ามหาวิทยาลัยได้รับความสำเร็จ ประเทศชาติก็ได้รับผลดีด้วย จึงใคร่ขอกล่าว้ายำกับทุกฝ่ายทุกคนที่ร่วมในงานของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกครั้งหนึ่งว่า โครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ที่จะถือว่าเป็นโครงการเพื่อการศึกษา แท้ ๆ นั้น ควรจะได้เกิดขึ้นจากเจตนาบริสุทธิ์ที่จะทำให้มหาวิทยาลัยมีประโยชน์ต่อบ้านเมือง และเมื่อได้ตั้งต้นขึ้นแล้ว จักต้องดำเนินการต่อไปให้ตลอดโดยขะมักเขม้น ด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความร่วมมือ และด้วยความละเอียดรอบคอบ จึงจะบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้โดยครบถ้วนได้

สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาแล้วนั้น ควรจะได้เข้าใจว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงถึงขั้นนี้เป็นผู้ที่ได้รับโอกาสและได้รับความสนับสนุนเป็นพิเศษจากส่วนรวม จึงย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องเกื้อกูลส่วนรวมด้วยความรู้ความสามารถของตน ร่วมมือกันสร้างสรรค์ความมั่นคงความเจริญ ความผาสุกให้เกิดมีในสังคมอย่างทั่วถึงแท้จริง เพราะฉะนั้น ขอให้ทุกคนตั้งใจให้มั่นคง ที่จะอุทิศตนเป็นกำลังให้แก่บ้านเมือง พยายามนำความรู้และวิชาการที่เล่าเรียนมา พร้อมทั้งความมีเหตุผล และความฉลาดที่มีอยู่ในตัว มาใช้ปฏิบัติกิจการงานของตน ๆ โดยเต็มกำลัง ให้บังเกิดผลเป็นประโยชน์อันยั่งยืนมั่นคงตามที่มุ่งปรารถนาไว้ให้จงได้

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและการทำงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
วันจันทร์ ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของวิทยาลัยมีความเจริญก้าวหน้า

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาและจะได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถ ที่อุตสาหกรรมเล่าเรียนฝึกฝนมาตลอดเวลานานปี ออกใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนและบ้านเมือง

การให้การศึกษา นั้น กล่าวโดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือการสร้างสรรคความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพื่อช่วยให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุขเพื่อตนเพื่อส่วนรวมได้ตามควรแก่อัธยาศัย ผู้ทำหน้าที่ด้านการศึกษาทุกฝ่ายทุกระดับ ควรจะได้มุ่งทำงานเพื่อวัตถุประสงค์นี้ยิ่งกว่าสิ่งอื่น สำหรับท่านทั้งหลาย ส่วนใหญ่คงจะได้ออกไปเป็นครูในโรงเรียนระดับต่าง ๆ และจะต้องรับภาระในเรื่องการอบรมสั่งสอนโดยตรง ควรจะได้สำเหนียกในหน้าที่ที่มีอยู่ให้ตระหนัก และเตรียมตัวให้พร้อมไว้แต่ต้น

การให้การศึกษาที่สมบูรณ์มิใช่ของง่าย เพราะเป็นงานที่ละเอียดซับซ้อนและกว้างขวางมาก จะต้องใช้ความรู้ ความสังเกตจดจำ และความฉลาดรอบคอบเป็นอย่างมาก ทั้งต้องมีความเสียสละอดทน มีความเพียรพยายามอย่างแรงกล้าด้วยจึงจะกระทำให้สำเร็จได้ จึงใคร่ขอให้แต่ละคนตั้งใจให้มั่นคงในงานของตน ๆ หมั่นฝึกฝนตนเองให้กล้าแข็งพร้อมอยู่เสมอ ทั้งในวิชาการและจิตใจ เพื่อจักได้สามารถสร้างสรรค์อนาคตของอนุชนให้เป็นไปได้ตามจุดมุ่งหมาย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
วันอังคาร ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกรวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาทุก ๆ คน

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ว่า การให้การศึกษาคือการให้ความรู้ ความสามารถ ให้คุณสมบัตินี้และความคิด จิตใจที่สมบูรณ์ สำหรับช่วยให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์ตนประโยชน์ผู้อื่นได้ตามควรแก่อัตภาพ ผู้ทำหน้าที่ด้านการศึกษาทุกฝ่ายทุกระดับ ควรจะได้มุ่งทำงาน เพื่อวัตถุประสงค์นี้ยิ่งกว่าสิ่งอื่น และการให้การศึกษาที่ดีนั้น เป็นงานที่ละเอียดลึกซึ้งมาก จำเป็นต้องใช้ ความรอบรู้อันกว้างขวาง ใช้ความสุ่มรอบคอบ ประกอบด้วยความตั้งใจและความเพียรพยายามอย่างแรงกล้า จึงจะทำได้สำเร็จ จึงขอให้ทุกคนเตรียมกายเตรียมใจไว้ให้พร้อมสำหรับงานในหน้าที่ที่จะมีมา

ข้าพเจ้าขอกล่าวเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวให้ตกต่ำ หรือให้เป็นปัญหา แก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการจะเป็นคนดีมีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงความประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำควบคุมให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุม ดูแลใกล้ชิดอยู่ทุก ๆ ด้าน ร่องลงมาจากบิดามารดา ดังนั้น จึงใคร่ขอให้ท่านทำตัวให้เป็นผู้นำและเป็นพี่เลี้ยง ที่แท้จริง เพียรพยายามใช้วิชาความสามารถที่มีอยู่ฝึกฝนอบรมด้วยเหตุผลและความฉลาด ด้วยความกรุณา ปราณีและความบริสุทธิ์ใจ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ความคิดที่ดีที่ปราศจากโทษ ให้เสมอหน้า อนุเคราะห์และ นำพาไปในทางถูกต้องเจริญ เพื่อช่วยให้เยาวชนของเรามีอนาคตอันมั่นคงแจ่มใสต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

นับแต่วาระนี้ไป ท่านทั้งหลายจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติในฐานะหน้าที่ต่าง ๆ กันตามที่ได้ฝึกฝนมา ควรจะได้พยายามร่วมมือกันทุกฝ่ายทุกระดับในอันที่จะส่งเสริมให้การศึกษาที่ดี ที่เป็นประโยชน์แท้จริง ได้ขยายออกไปถึงประชาชนแพร่หลายทั่วถึงยิ่งขึ้น การศึกษาที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการครองชีวิต ช่วยให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมั่นคง

ขณะนี้รู้สึกกันทั่วไปว่า มีปัญหาเยาวชนในบ้านเมืองมากขึ้น เนื่องจากเหตุหลายกระแส ความจริงเยาวชนมิได้ต้องการที่จะทำตัวให้ยุ่งยากแต่อย่างใด แต่โดยเหตุที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร และขาดที่พึ่ง ขาดผู้ที่จะให้ความรู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม เขาจึงต้องกลายเป็นบุคคลที่เป็นปัญหาแก่สังคม

เป็นหน้าที่ของท่านทั้งหลาย ผู้เป็นครูเป็นอาจารย์เป็นผู้บริหารการศึกษาที่จะต้องช่วยเหลือเขาด้วยหลักวิชาและความสามารถ ทุกคนได้เรียนวิชาการแนะนำมาแล้ว ควรจะได้นำหลักการมาปฏิบัติเพื่อให้เยาวชนได้รับประโยชน์อันแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะนำแนวทางการประพฤติและจิตใจ ซึ่งสำคัญมาก ขอให้เพียรพยายามปลูกฝังความรู้ความคิดที่ปราศจากโทษให้แก่เขาโดยเสมอหน้า แนะนำอบรมด้วยเหตุผลและด้วยความจริงใจ ประกอบด้วยความเมตตาปรานี สงเคราะห์อนุเคราะห์และนำพาไปสู่ทางที่ถูกที่เจริญ เยาวชนก็จะเกิดมีความมั่นใจและมีกำลังใจที่จะทำความดี เพื่อจักได้มีอนาคตที่มั่นคงแจ่มใสในวันข้างหน้า

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาพร้อมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
วันพุธ ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกครั้งหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายอย่างพร้อมเพรียง

บัณฑิตทั้งปวงที่ได้ผ่านการศึกษาระดับอุดมมาแล้ว ถือได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ความคิดอันกว้างขวางก้าวหน้าเป็นที่หวังได้ว่าจะเป็นทั้งกำลังและสติปัญญาของชาติ จะเป็นผู้แก้ไขปัญหายากขัดข้องต่าง ๆ ที่มีอยู่ขณะนี้ให้คลี่คลายไป พร้อมกับสร้างเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่งานของประเทศทุก ๆ ด้าน

ความหวังทั้งนี้จะเป็นความจริงได้หรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับตัวท่าน เพราะความรู้ความคิดอันกว้างขวางนั้น หากมิได้ใช้โดยเหมาะสมถูกต้องแล้ว ก็ให้ผลดีได้ไม่มากนัก หรืออาจจะทำให้เกิดผลเสียหายก็เป็นได้ เพราะฉะนั้นทุกคนควรสังวรระวังให้มาก ขอให้ตั้งเจตนาอันมั่นคงที่จะสร้างสรรค์ และอบรมกำลังกายกำลังใจอันสมบูรณ์ไว้เป็นรากฐาน เพียรพยายามใช้ความฉลาดรอบคอบและความสุจริต วินิจฉัยปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปโดยถูกต้อง นำความรู้ความคิดของตน ๆ ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกันเข้าให้พร้อมเพรียงประสมประสานความรู้ความคิดนั้นด้วยเหตุผลและวิจารณ์ญาณ แล้วนำออกใช้ให้ได้ผล กล่าวคือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงจุดที่บกพร่องส่งเสริมจุดที่ดีให้มั่นคงยิ่งขึ้น ถ้าผู้มีความรู้พร้อมกันปฏิบัติงานของชาติโดยลักษณะเช่นนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างจะดีขึ้นเป็นลำดับ เชื่อได้แน่นอนว่า จะเอาชนะอุปสรรคและอันตรายทั้งปวงได้ และจะสามารถนำพาประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยสวัสดิ์

ขออวยพรให้บัณฑิตที่ได้รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองในการทำงานที่จะพึงปฏิบัติต่อไป.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ
ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๗
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันพุธ ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้านเป็นมาด้วยดีและด้วยความก้าวหน้า

ผู้ที่ตั้งใจเข้ามาศึกษาวิชาการชั้นสูง ย่อมต้องปรารถนาจะใช้ความรู้ความสามารถที่อุตสาหกรรมฝึกฝนมา ปฏิบัติงานให้เป็นผลดีแก่ตัวแก่สังคมอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การปฏิบัติงานให้ได้ผลดังปรารถนานั้น จำเป็นต้องมีหลักและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม หลักสำคัญประการหนึ่ง คือ การศึกษาสภาพความจริงของงาน ของบุคคล ของสังคม ภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ให้กระจ่างอย่างทั่วถึง อีกประการหนึ่งการละความเครียดในหลักวิชาให้เบาบางลง กล่าวคือรู้จักพิจารณาใช้หลักวิชาตามความสำคัญและจำเป็น เพื่อมิให้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามหลักวิชากลายเป็นสิ่งกีดขวางการปฏิบัติไป

เมื่อมีวิชาความรู้ศึกษาสะสมไว้เป็นอย่างดี มีความไม่เคร่งเครียดในหลักวิชาจนเกินไป และมีความเข้าใจในสภาพที่เป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้งแล้ว ก็จะเกิดความคิดเห็นอันปลอดโปร่งสว่างไสว จะมีเหตุผลอันถูกต้องถ่องแท้ และจะมีปัญญาอันแนบคาย ที่จะนำมาใช้ปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้าพเจ้าขอฝากข้อคิดนี้ให้ทุกคนนำไปพิจารณาให้เกิดประโยชน์ ในการที่จะออกไปเริ่มชีวิตการทำงานต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความคิดเห็นที่ถูกต้อง ในอันที่จะทำการงานสร้างความเจริญมั่นคงของตนเองและของชาติ และขอให้ประสบความสำเร็จ ความก้าวหน้า พร้อมทั้งความสำเร็จทุก ๆ ประการโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้าน ดำเนินก้าวหน้า มาได้อย่างน่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกท่านที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา

ท่านทั้งหลายทุกคนมีความมุ่งหวังอันสูงในชีวิต จึงได้ขวนขวายและอุทิศสละชีพเพื่อศึกษาวิชาการชั้นสูง จนสำเร็จได้ชื่อว่าเป็นผู้มีเกียรติที่มีการศึกษาดี คือได้รับความยกย่องว่ามีความรู้ความคิดอันเจริญเต็มที่ การที่มีการศึกษาสมบูรณ์แล้วนี้ ทำให้แต่ละคนหลีกเลี่ยงไม่ได้จากความรับผิดชอบ ที่จะต้องใช้ความรู้สติปัญญาของตน ให้เป็นประโยชน์ และเป็นความเจริญวัฒนาแก่บ้านเมืองและส่วนรวม ดังนั้น เมื่อท่านได้ออกไปร่วมงานของชาติ ในสาขาใดวงการใดก็ตาม ควรจักได้ตั้งความประสงค์และความเพียรพยายามอันแน่วแน่มั่นคงไว้ ที่จะสร้างสรรค์ สิ่งที่ท่านได้พิจารณาเห็นแจ้งชัดว่าจะเป็นประโยชน์เป็นความเจริญอันไพศาลยั่งยืน เพื่อเป็นความสำเร็จ เป็นความภาคภูมิใจที่แท้จริงในชีวิต อย่างน้อยที่สุด เมื่อได้กระทำงานด้วยวิชาการ ด้วยความรอบคอบ ด้วยความคิดสติปัญญาโดยครบถ้วนแล้ว ก็จะได้รับอานิสงส์ คือความมั่นใจที่การลงทุนลงแรงประกอบ ภารกิจของท่าน จะบังเกิดผลที่พึงประสงค์ ไม่เป็นหมัน

ข้าพเจ้าใคร่ขอให้แต่ละคนได้นำถ้อยคำที่ข้าพเจ้ากล่าวแต่โดยย่อขณะนี้ ไปคิดพิจารณาให้ทราบแน่แท้ใจ ให้ตลอด แล้วนำไปใช้ในการปฏิบัติสรรพกิจการงาน ตลอดจนการครองชีวิตของท่าน เพื่อจักได้สามารถนำ หลักวิชาการและความคิดไปใช้ให้บังอิกงามถูกถ้วนเต็มภาคภูมิ และประสบความสำเร็จทั้งมวลตามที่ปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความสุขความสวัสดิ และมีความเจริญในธรรมที่ดีทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุกคน

เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความสำคัญว่า ผู้มีความรู้ความคิดอันเจริญ สมบูรณ์แล้วนั้น ย่อมมีความรับผิดชอบอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่จะต้องใช้สติปัญญาและวิชาการให้บังเกิดผลดีแก่ ชาตบ้านเมืองและส่วนรวม แต่ละคนจึงควรจักได้สร้างสรรค์ สิ่งที่ตนพิจารณาเห็นถ่องแท้แล้วว่า จะเป็น ประโยชน์และเป็นความเจริญที่ยั่งยืนไว้ เป็นนิมิตหมายแห่งความสำเร็จของตน

วันนี้ ขอเพิ่มเติมแก่ท่านทั้งหลายว่า อุดมคติหรือการปฏิบัติดำเนินการใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีจิตใจ ที่เข้มแข็ง เป็นระเบียบ และสุจริตเป็นพื้นฐาน มิฉะนั้นจะไม่มีวันที่จะทำได้ หรือเป็นไปได้ อย่างที่คิดเลย เห็นได้จากความจริงที่เป็นมาแล้วไม่ว่าในยุคใดสมัยใด จึงใคร่จะกล่าวแก่ท่านทั้งหลายว่า การฝึกหัดทางใจนี้ สำคัญอย่างยิ่งยวดจำเป็นที่จะต้องระมัดระวังฝึกฝนอยู่เสมอตลอดชีวิต จึงจะคงความสุจริต เข้มแข็ง และเป็นระเบียบไว้ได้ ไม่พ่ายแพ้แก่ความลุ่มหลงลืมหืมตัว

ขณะนี้ ท่านกำลังมีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่ออุดมคติพร้อมแล้ว แต่ต่อไป ในเมื่อต้องตกอยู่ใน สิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่แปลกเปลี่ยนไป อาจคลายจากอุดมคติและความสุจริตใจไปได้ไม่ยากนัก ฉะนั้น ทุกคน จำเป็นต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาการกระทำของตนให้รอบคอบอยู่เสมอ ระมัดระวังทำการทุกอย่างด้วยเหตุผล ด้วยความมีสติ และด้วยความรู้ตัว เพื่อเอาชนะความชั่วร้ายทั้งมวลให้ได้โดยตลอด และสามารถก้าวไปถึง ความสำเร็จที่แท้จริง ทั้งในการงานและการครองชีวิต

ขออวยพรให้บัณฑิตประสพแต่ความสุขและความสวัสดิ์ มีความเจริญงอกงามในธรรมที่ดีทุก ๆ ประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกรวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบตามรายงานว่า กิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ ท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ปัจจุบันนี้เป็นสมัยเร่งรัดพัฒนา จึงบังเกิดสิ่งต่าง ๆ ใหม่ ๆ ขึ้นมากมายเป็นผลติดตามมา ในฐานะที่ท่านทั้งหลายเป็นผู้ทรงภูมิปัญญา และส่วนใหญ่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการนั้นด้วยแน่นอน อยากให้พิจารณา บรรดาผลงานที่ได้ลงทุนลงแรงไปแล้ว ว่าคุ้มค่า เป็นประโยชน์ตรงกับความประสงค์เพียงใด ช่วยทำให้บ้านเมือง เจริญขึ้นและมีความผาสุกมั่นคงขึ้นเพียงใด เชื่อว่าจะได้พบผลได้ที่ไม่พึงประสงค์อยู่น้อย แสดงว่าการทำงานของเรายังมีคุณภาพไม่สมบูรณ์ ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุง

การทำงานอย่างให้มีคุณภาพ ให้ได้ผลบริบูรณ์นั้น จะทำอย่างไร เบื้องต้น ต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้อง ในงานที่จะทำเสียก่อน โดยใช้ปัญญาไตร่ตรองให้เห็นเหตุที่แท้ ผลที่แท้ ที่ถูกต้องตรงตามเป้าหมายที่พึงมุ่งหวัง แล้ววางแผนการอันแน่นอนที่จะดำเนินการต่อไป ด้วยหลักวิชา ด้วยความร่วมมือปรองดองกัน และสำคัญที่สุด ต้องมีความพากเพียรไม่ย่อหย่อน ในอันที่จะกระทำต่อไปจนกว่าจะเป็นผลสำเร็จ ขอให้ถือว่าการทำงานที่จะทำนั้นต้องการเวลา เป็นงานที่มีผู้ดำเนินการมาก่อนแล้ว ท่านเป็นผู้ที่จะเข้าไปเสริมกำลัง จึงต้องมีความอดทนที่จะเข้าไปร่วมมือกับผู้อื่น ต้องปรองดองกับเขาให้ได้ แม้เห็นว่ามีจุดหนึ่งจุดใดจะต้องแก้ไขปรับปรุง ก็ต้องค่อย พยายามแก้ไขไปตามที่ถูกที่ควร อย่าได้ด่วนหักหาญ มิฉะนั้นจะเกิดความรำฉาน จะเกิดความท้อแท้ เป็นอุปสรรคให้งานหยุดชะงักลงกลางคัน

เมื่อท่านตั้งใจดี มีแผนงานดี มีหลักวิชา มีเหตุผล มีสติรอบคอบในงานที่ทำแล้ว จะเกิดความทราบ ตระหนักด้วยตนเองขึ้นว่า งานที่ท่านนั้นจะได้ผลดีแน่นอน แม้อาจยังไม่ปรากฏผลในปัจจุบันทันตาเห็น ก็ จะแน่วแน่ใจได้ว่าจะสำเร็จลุล่วงด้วยดีในเวลาต่อไป ความแน่วแน่ใจนี้เป็นอานิสงส์สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ท่านภูมิใจ มั่นใจ ไม่ท้อแท้ เกิดพลังทั้งกายและใจที่จะกระทำต่อไปจนถึงที่สุด ขอให้ทุกคนนำถ้อยคำของข้าพเจ้าไปคิด ไคร่ครวญให้แน่ชัด ให้เป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่การงาน และแก่การครองชีวิตของตน ๆ ต่อไป

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนสามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ให้สัมฤทธิ์ผลอันพึงประสงค์ทุกอย่าง และให้ประสบความสุข ความสำเร็จ และความเจริญทุกประการในชีวิต.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วันจันทร์ ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกรวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาทุกคน และขอขอบใจที่มหาวิทยาลัย ให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่พระราชินี ในโอกาสนี้

ความสำเร็จของบัณฑิตรุ่นที่ ๒ นี้ นับเป็นผลสำเร็จอีกขั้นหนึ่งในความพยายามของเรา ที่จะขยาย การศึกษาชั้นอุดมในภาคใต้ ซึ่งต่อไปจะเป็นผลดีถึงการพัฒนาประเทศในส่วนรวมอย่างใหญ่หลวง เพราะบัณฑิต จากสถานศึกษา นี้ จะได้เป็นกำลังส่วนสำคัญยิ่งในงานของชาติสาขาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางและหนักแน่น บัณฑิตทั้งหลายจึงควรพยายามใช้วิชาความรู้ และความคิดความสามารถ ให้ได้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการงาน ของตนๆ

การทำงานนั้น กล่าวอย่างสั้นและตรงที่สุด คือการปฏิบัติภาระหน้าที่ที่มีอยู่ให้ลุล่วงและสำเร็จผล อันพึงประสงค์ มีหลักการสำคัญในทางปฏิบัติว่า เบื้องต้นให้พิจารณาทำความเข้าใจในงาน ด้วยเหตุผล ให้ กระจ่างแจ่มแจ้งก่อน เช่นมีวัตถุประสงค์แท้จริงอย่างไร มีแบบแผนวิธีการที่จะทำอย่างไร แล้วมุ่งปฏิบัติไปตาม จุดมุ่งหมายนั้นให้เที่ยงตรงเป็นกำลัง ต่อไป หากรู้สึกว่ายากหรืออุปสรรคหรือปัญหาอันใดเข้า ก็ให้พิจารณาว่า เป็นปัญหาจริงหรือไม่ จะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือไม่ และเมื่อปรับปรุงแล้วจะช่วยให้งานดีขึ้นได้แน่นอนหรือไม่ เมื่อแน่ใจว่าจะต้องแก้ไขจริงแล้ว ก็เร่งแก้ไขให้ลุล่วงไปโดยเร็ว เพื่องานจะได้ดำเนินต่อไปไม่ติดขัด แต่ถ้า พิจารณาเห็นว่าไม่ใช่ปัญหาแท้จริงแล้ว ก็ไม่จำเป็นเลยที่จะต้องแก้ไขปรับปรุง เพราะมีตัวอย่างปรากฏอยู่บ่อย ๆ ว่า การที่มุ่งจะปรับปรุงพัฒนางานอยู่ตลอดเวลา นั้น ทำให้ไม่เป็นอันได้ลงมือปฏิบัติ กลับทำให้งานติดขัดและ หยุดชะงัก เสียประโยชน์ที่ควรจะได้ไปเปล่า ๆ โดยใช้เหตุ จึงขอฝากให้บัณฑิตนำคำพูดนี้ไปคิดให้เห็น เพื่อใช้เป็น แนวทางปฏิบัติงานของตน ของส่วนรวม ต่อไปในวันข้างหน้า

ขออนุโมทนาในเจตนาอันเป็นกุศลของผู้เฝ้าเพื่อเกื้อกูลกิจการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทุกฝ่าย ทุกคน ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีพลังอันสมบูรณ์ทั้งในกายและในจิตใจ สามารถประกอบกิจการด้านต่าง ๆ ได้ โดยมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ทั้งให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญในชีวิต ตามที่ปรารถนาทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานผลงานของมหาวิทยาลัย นับตั้งแต่มีการปรับปรุงการศึกษาตามโครงการใหม่ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งความตั้งใจอันแน่วแน่ของผู้บริหาร ที่จะดำเนินการทุกอย่างให้บรรลุเป้าหมาย และคุณภาพของการศึกษาอย่างแท้จริง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ปรกติ ผู้ที่เรียนในมหาวิทยาลัยมีพลังทางสมองมาก ทำให้เกิดความกระตือรือร้น ต้องการทราบ ต้องการ แสดงความคิดเห็น ต้องการริเริ่มและกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตัวสนใจและพอใจทุกอย่าง พุดสั้น ๆ คือต้องการ ที่จะแผ่กำลังทางสมองของตนออกไปเต็มทีทุก ๆ ทาง แต่ขณะเดียวกัน ต่างคนก็ต้องเล่าเรียนวิชาการอีกมากมาย ให้สำเร็จตามหลักสูตรเพื่อให้มีรากฐานทางความรู้ที่หนักแน่น เพียงพอสำหรับจะใช้งานต่อไป ทั้งเพื่อให้ได้รับ ปริญญาบัตรด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องข่มใจ อดกลั้น และเหนียวรั้งตนเองไว้ ไม่ให้หันเหไปในกิจกรรมอันพิน หลักสูตรจนเกินประมาณ และต้องพยายามรวมกำลังทางสมองที่จะกระจัดกระจายไปนั้น มาลงในกิจเฉพาะ หน้าที่สำคัญที่สุด คือการเล่าเรียน ให้สำเร็จเป็นบัณฑิตก่อน ดังเช่นท่านทั้งหลายได้กระทำนั้น

ในบัดนี้ แต่ละคนก็สำเร็จปริญญาโดยสมบูรณ์ กำลังจะได้เริ่มต้นชีวิตการทำงานตามทางที่พึงพอใจและ ที่ได้เตรียมตัวไว้แล้ว ขอให้นำพลัง ที่อุตสาหกรรมอดอมควบคุมไว้นั้นออกมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เต็มภาคภูมิ ถ้าหาก ท่านได้ใช้กำลังความคิดที่มีอยู่ พร้อมทั้งพื้นฐานอันหนักแน่นในทางวิชาการ ตลอดจนความชัดเจนในการควบคุม ตนเองตามที่ได้ฝึกฝนมาให้ลุ่มลึกพร้อมกันไป ก็เชื่อได้แน่นอนว่าจะสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จที่สมบูรณ์ใน ภารกิจทั้งปวงทุกประการ

ขออำนวยการให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่ การงาน และขอให้ผู้มาร่วมชุมนุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันศุกร์ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีขอแสดงความยินดีกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ในการที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ครั้งสำคัญวันนี้

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในที่ประชุมนี้ว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีพลังทางสมองมาก ย่อมต้องการที่จะคิดอ่านริเริ่มในเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจอย่างเต็มที่ แต่เพราะมีภาระที่สำคัญ คือการเล่าเรียน ผูกพันอยู่ แต่ละคนจึงต้องพยายามขมใจอดกลั้นไว้ แล้วพยายามรวบรวมพลังนั้นใช้ไปในการศึกษาให้สำเร็จและให้มีรากฐานทางวิชาการที่มั่นคง ต่อเมื่อเรียนสำเร็จแล้ว จึงนำพลังสมองของตน ๆ ออกใช้ในการปฏิบัติงาน พร้อมกันไปกับหลักวิชาและความรู้จำกัดตน ที่ได้อบรมสั่งสมมา เพื่อให้สามารถก้าวไปถึงความสำเร็จที่สมบูรณ์ในการทำงาน

ความอดทนหรืออดกลั้นคือขันติ ซึ่งทุกคนรู้จักดีและมีอยู่ในตัวแล้ว ขันตินั้นเมื่อนำมาใช้ในเรื่องการปฏิบัติงาน มองดูเผิน ๆ มักพาให้เห็นว่าเป็นเครื่องถ่วงความก้าวหน้า เพราะทำให้เกิดการหยุดชะงัก เป็นเหตุให้งานไม่สำเร็จหรือสำเร็จช้าลง แต่ถ้าพิจารณาลึกกลงไปให้ถูกให้ถ้วนแล้ว จะไม่เป็นดั่งนั้นเลย ความรู้จักอดทนและอดกลั้นไม่ยอมตัวยอมใจให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ ตามอคติ และตามอารมณ์ที่ชอบใจหรือไม่ชอบใจนั้นทำให้เกิดมีการยั้งคิดและธรรมดาคณเรา เมื่อยั้งคิดได้แล้ว ย่อมมีโอกาที่จะพิจารณาเรื่องที่ท่าคำที่พูด ทบทวนดูใหม่ได้อีกคำรบหนึ่ง การพิจารณาทบทวนเรื่องใด ๆ ใหม่นี้ ย่อมจะช่วยให้มองเห็นละเอียดชัดเจนขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจอันกระจ่างสว่างไสว ทั้งในแง่ที่จะคิด ทั้งในทางที่จะปฏิบัติ ปัญหาหรือความติดขัดก็ย่อมบรรเทาลง สามารถจะดำเนินงานทุกอย่างต่อไปได้โดยถูกต้อง ไม่ผิด ไม่พุง ไม่หลง และไม่เสียเวลา งานที่ทำก็จะบรรลุผลสมบูรณ์บริบูรณ์ บัณฑิตทั้งหลายจึงควรจะได้พยายามนำขันติธรรมที่ต่างคนต่างก็มีอยู่แล้วด้วยการที่ได้ฝึกฝนอบรมมาตลอดเวลานานปีนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อันแท้จริงแก่ตัวและแก่งานของชาติ ซึ่งแต่ละคนจะต้องรับภาระกระทำในกาลต่อไป

ขออวยพรให้ทุก ๆ คนประสบความสุขและความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าและรุ่งเรืองในหน้าที่การงานจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร
วันจันทร์ ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบ รายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้าไปอีกมาก สามารถขยายการศึกษาหลายสาขาขึ้น ถึงขั้นประกาศนียบัตรชั้นสูงและปริญญาโท นับว่าเป็นความเจริญที่น่าพึงพอใจทั่วกัน

ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ทางการศึกษาครั้งนี้

บัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากรนี้ กล่าวโดยส่วนรวม เป็นผู้ที่เล่าเรียนฝึกหัดมาทางด้านการใช้ ปัญญาความคิดเป็นสำคัญ หมายความว่า จะเป็นหัวแรงของประเทศในทางสติปัญญา ในเวลาต่อไป ก็การใช้ ความคิดนั้น กล่าวสั้นได้ว่ามีอยู่สองแบบ แบบหนึ่งคิดง่าย ๆ หมิ่น ๆ ตามที่ตัวนึกพอใจ อีกแบบหนึ่งคิดอย่าง รอบคอบ ดูเรื่องใดก็ดูหลายแง่หลายมุมจนทั่ว คำนึงถึงเหตุและผลเป็นใหญ่ ว่าควรคิดควรทำหรือไม่ ทำแล้ว จะสำเร็จและได้ผลที่พึงประสงค์หรือไม่ จะเป็นแก่นสารที่ผู้อื่นจะรับเอาได้ด้วยหรือไม่ ความคิดอย่างแรกทำได้ ไม่ยาก แต่มักพาตัวให้พุ่งเฟื่องไปต่าง ๆ โดยไร้ประโยชน์ เพราะการที่คิดนั้น จะนำมาปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ แก่ผู้ใดมิได้ เป็นอันล้มเหลว ผิดหวัง เสียแรงคิดเปล่า ๆ ทั้งยังทำลายอนาคตของตนด้วย ส่วนความคิด อย่างหลัง ทำได้ด้วยยาก เพราะต้องคิดทบทวนซ้ำแล้วซ้ำเล่า ให้แน่นอนก่อนกระทำ แต่ผลที่ได้รับนั้นเป็นแก่นสาร และเป็นประโยชน์ที่แน่นอนยั่งยืน ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอให้บัณฑิตทั้งหลาย ผู้ที่จะปฏิบัติงานของส่วนรวมทางด้านศิลปะ กวี ด้านวิชาหนังสือกวี ด้านการสั่งสอนกวี ได้พิจารณาให้ถ่องแท้ว่า ตัวท่านจะควรใช้ความคิดแบบไหน จึงจะควร

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิต และอาชีพการงาน กับขอให้ทุกท่าน ที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาบัตร
แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
ณ มหาวิทยาลัยมหิดล
วันจันทร์ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจมากที่ได้ทราบรายงานกิจการทุก ๆ ด้านว่าได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยประการต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยยังได้เร่งรัดปรับปรุงการปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งในงานปรกติและงานสนาม

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา เมื่อท่านทั้งหลายเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ เชื่อแน่ว่าทุกคนได้ทราบตระหนักแล้วว่า การเรียนวิชาแพทย์และวิชาที่เกี่ยวกับการแพทย์ทั้งหมดนั้น คือการเล่าเรียนวิชาเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นยิ่งกว่าของตน เพราะโดยฐานะหน้าที่ที่จะมีมา ท่านจะต้องใช้ความรู้ความชำนาญทั้งหมดที่มีอยู่ สงเคราะห์อนุเคราะห์ผู้อื่น มีผู้ป่วยเจ็บเป็นสำคัญ และจะต้องอุทิศตน อุทิศเวลา แม้กระทั่งความสุขส่วนตัว เพื่อปฏิบัติภาระเช่นนี้อยู่ตลอดชีวิต หมายความว่าท่านทั้งหลายต้องมีอุดมคติ และมีจรรยาอันสูงและหนักแน่นในหน้าที่และวิชาชีพของตน จึงจะทำได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้ ทางราชการและเอกชน จึงได้ทุ่มเททุนรอนเป็นอันมากเพื่อการศึกษาด้านการแพทย์ ทั้งเพื่อสนับสนุนส่งเสริมผู้ศึกษาวิชาการด้านนี้ให้มีโอกาสได้ศึกษา และได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างเต็มที่

บัดนี้ ทุกคนก็ได้อุตสาหะเล่าเรียนฝึกฝนตนจนสำเร็จ และถึงคราวที่จะปฏิบัติกิจการงานตามที่ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้แล้ว ควรจักได้ทำความมั่นใจในหน้าที่ของตน ให้แน่นแฟ้นอีกครั้งหนึ่ง พยายามรักษาความสามารถ และอุดมคติไว้ให้มั่นคง แล้วตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ จนเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความเข้มแข็งอดทน พร้อมทั้งความเมตตากรุณา เพื่อให้ภารกิจทุกอย่างสัมฤทธิ์ผลที่บริสุทธิ์และบริบูรณ์ บังเกิดเป็นคุณเป็นประโยชน์ แก่สาธารณชน ตลอดจนประเทศชาติ ให้เป็นเกียรติ เป็นความเจริญแก่ตัวท่าน แก่วิชาการของท่านยังยืนสืบไป

ขออวยพรให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหิดล มีพลังอันสมบูรณ์ สามารถทำประโยชน์แก่อกุลส่วนรวม ได้เต็มภาคภูมิ และให้ประสบความสุขความสำเร็จในสิ่งทีพึงปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกครั้งหนึ่ง และพอใจมากที่ได้ทราบว่าสถาบันได้รับความนิยมเชื่อถือและสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากวงการต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การที่พยายามจัดการฝึกหัดอบรมนักศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์อันแน่วแน่ ให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพการณ์ของประเทศอย่างเคร่งครัดนั้น เป็นการถูกต้องเหมาะสมยิ่ง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน ในการที่ได้รับเกียรติพร้อมกับความสำเร็จ

เท่าที่ทราบจากรายงานของนายกสภาสถาบัน ควรจะแน่ใจได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ เป็นผู้ที่มีความพร้อม มีความสามารถ ทั้งด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติตลอดจนมีจิตใจดี เหมาะสำหรับที่จะเป็นหัวหน้างานที่เข้มแข็งและสุจริต เพราะได้รับการฝึกหัดอบรมมาแล้วโดยสมบูรณ์ ทุกคนจึงควรสำนึกโดยตระหนักว่าเมื่อได้เตรียมตัวพร้อมแล้วดังนี้ ก็เกิดมีความจำเป็นและความรับผิดชอบขึ้น ที่จะต้องปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้ได้ผลเต็มบริบูรณ์ เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคง ให้แก่ตนเองและแก่ชาติบ้านเมือง ในทางปฏิบัติ เบื้องต้นจะต้องมีความมั่นใจ มีความบริสุทธิ์ใจต่อหน้าที่แล้วจะต้องมีความเข้มแข็ง มีความพากเพียร อันสม่ำเสมอโดยไม่ท้อถอย ทั้งต้องมีความเป็นระเบียบในกระบวนการปฏิบัติงานโดยตลอด นอกจากนี้ในฐานะที่จะเป็นครูบาอาจารย์หรือหัวหน้างานในวันข้างหน้า จำเป็นจะต้องมีความสุจริตยุติธรรม ทำตัวให้เป็นตัวอย่างและเป็นที่พักพิงของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ไม่ยอมพ่ายแพ้แก่ความโลภ ความลึมตัว ความริษยาแตกร้าวกัน ต้องมุ่งมั่นในประโยชน์อันยั่งยืนไพศาลของส่วนรวมเป็นเป้าหมาย จึงจะเชื่อได้ว่า จะประสบความสำเร็จและชื่อเสียงเกียรติคุณทุก ๆ ประการดังที่ปรารถนา

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความสุขความสวัสดิ์ มีความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในชีวิตทั่วทุกคน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
วันอังคาร ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกวาระหนึ่ง ทั้งมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของวิทยาลัยดำเนินมาได้เป็นอันดี มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านวิชาการและด้านการบริหาร ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับผู้ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาทุกระดับและทุกคน

การให้การศึกษา คือการแนะนำและส่งเสริมบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ คิดอ่าน และการกระทำตามอัธยาของแต่ละคน โดยจุดประสงค์ในที่สุด ให้บุคคลสามารถนำเอาความสามารถต่าง ๆ ที่มีในตัว ออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่อกุลตน แก่กุลผู้อื่นอย่างสอดคล้อง ไม่ขัดแย้งเบียดเบียนแก่งแย่งกัน เพื่อสามารถอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นประเทศได้ ดังนั้น ในแง่ของเจ้าหน้าที่จัดการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะมีบัณฑิตเช่นท่านทั้งหลายนี้เป็นผู้นำอยู่ จึงควรจะได้ทราบจุดหมายของการศึกษาโดยชัดแจ้ง ทั้งควรถือเป็นหน้าที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติว่า ผู้ให้ศึกษาระดับใด สาขาใดก็ตาม รวมทั้งผู้บริหารการศึกษาด้วย ต้องปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจกัน มีความสัมพันธ์ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและกว้างขวาง สนับสนุนส่งเสริมงานของแต่ละสาขา แต่ละระดับขึ้นมาเป็นขั้น เว้นจากความขัดแย้งและเบียดเบียนกันโดยเด็ดขาด ความเจริญทางการศึกษาของชาติ ที่ทุกคนต้องการ จึงจะมีประสิทธิผลขึ้นมาได้

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทางการศึกษาทุกคน สมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจ พร้อมทั้งกำลังสติปัญญา และความพร้อมเพรียง ให้สามารถจัดการศึกษาของชาติ ให้ดำเนินลุล่วงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งประสบความสำเร็จก้าวหน้าและความสุขในชีวิตครบทุกประการโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

วันพุธ ที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นวาระที่สอง ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ที่ประชุมบัณฑิตทางการศึกษาว่า การให้การศึกษา นั้น กล่าวถึงผลที่พึงได้ในที่สุด คือการที่บุคคลผู้ได้รับการศึกษา สามารถนำคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัว ออกมาปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ ช่วยตน ช่วยผู้อื่น เพื่ออยู่ร่วมกันได้ เป็นสังคมและเป็นประเทศชาติ ในการให้ศึกษานั้น เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาจะต้องเข้าใจซึ่งถึงเจตนาร่วมกัน และจะต้องปฏิบัติการให้สอดคล้องกันทุกๆ ฝ่าย

ข้าพเจ้าใคร่กล่าวเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า ตามนัยดังกล่าวข้างต้น ทุกคนย่อมเข้าใจได้ว่า การให้ศึกษานั้น แม้จะแบ่งเป็นหลายระดับ หลายสาขา หลายฝ่าย ก็อยู่ในแผนการใหญ่อันเดียวกัน ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ โดยเฉพาะชั้นหัวหน้างาน เช่นท่านทั้งหลายนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงโครงสร้างทั้งหมด พร้อมทั้งความมุ่งหมายของงานแต่ละชั้น แต่ละตอนด้วย จึงจะปฏิบัติการได้ไม่ติดขัด เช่น ผู้ปฏิบัติงานระดับประถมศึกษาต้องเข้าใจงานของระดับมัธยม จึงจะจัดเตรียมนักเรียนได้พร้อมและถูกต้องสำหรับระดับนั้น ทำนองเดียวกัน ผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านมัธยม ก็ต้องทราบว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้มาอย่างไร จะอบรมสั่งสอนในชั้นนี้ อย่างไร นักเรียนจึงจะสามารถออกไปเป็นพลเมืองดี หรือเข้าเรียนระดับสูงขึ้นไป หรือเปลี่ยนทางเล่าเรียนไปทางสายอื่นได้อย่างพอเหมาะพอสม ฝ่ายเจ้าหน้าที่ด้านบริหารนั้น ก็ต้องเรียนรู้งานของฝ่ายสอน ให้ทราบว่า ผู้สอนต้องการความสะดวก ต้องการความสนับสนุนในเรื่องใด จุดใด มิฉะนั้นแล้ว จะเกิดความติดขัดล่าช้า หรือเสียผลในการปฏิบัติงานขึ้น

บัณฑิตทั้งปวงจะต้องปฏิบัติงานตามสาขาที่ฝึกฝนมา ขอให้คำนึงถึงข้อที่กล่าวนี้ให้มาก และขอให้ถือ เป็นความจำเป็นระดับแรก ที่จะต้องเรียนรู้งานและปฏิบัติงานการศึกษาได้โดยถูกต้องและครบถ้วน เพื่อการศึกษาของชาติของเรา จักได้ดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายได้โดยสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทางการศึกษาทุกคน สมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจ พร้อมทั้งกำลังสติปัญญา และความพร้อมเพรียง ให้สามารถจัดการศึกษาของชาติให้ดำเนินลุล่วงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งประสบความสำเร็จก้าวหน้าและความสุขในชีวิตครบทุกประการโดยทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก
วันพุธ ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาเยี่ยมวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก พร้อมกับมามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา อีกวาระหนึ่ง และมีความยินดีที่ได้ทราบรายงานการปฏิบัติงานของวิทยาลัยว่า ได้พยายามให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนด้วยหลายอย่าง ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์มาก

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมบัณฑิตทางการศึกษาเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า การให้การศึกษานั้นคือการแนะนำส่งเสริมบุคคลให้มีความเจริญออกงามในการเรียนรู้ การคิดอ่าน การกระทำตามอัธยาศัยของตน ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายในที่สุดให้สามารถนำเอาคุณสมบัติที่พึงมีในตัว ออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่กุลตน ก่อคุณแก่ผู้อื่นได้โดยสอดคล้องไม่ขัดแย้งเบียดเบียนกัน เพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นประเทศได้ ท่านทั้งหลายผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาก่อนชุมชนโดยตรง ควรจะวางหลักปฏิบัติงานให้ถูกต้องว่า ทำอย่างไรจึงจะบรรลุผลที่มุ่งหมายไว้นั้นสำเร็จได้

ข้าพเจ้าขอให้ข้อคิดแก่ท่านทั้งหลายว่า การปฏิบัติงานต่าง ๆ นั้น เท่าที่สังเกตเห็นมา มีอยู่สองลักษณะลักษณะหนึ่ง คือทำโดยมิได้เข้าถึงจุดประสงค์ เช่นมุ่งแต่จะสอนนักเรียน เพียงให้สอบไล่ได้ แต่มิได้เห็นว่านักเรียนจะนำวิชาการไปใช้ได้อย่างไร หรือทำงานให้เสร็จไปตามเรื่อง โดยไม่เข้าใจว่าทำไปเพื่อประโยชน์อะไร อีกลักษณะหนึ่งนั้นตรงกันข้าม ไม่ว่าจะสั่งสอนหรือทำสิ่งใด ก็ทราบถึงความมุ่งหมายอย่างแจ่มชัด เมื่อรับภาระสิ่งใดมากระทำแล้ว ก็นำมาพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบ ไม่ตื่นตระหนกหรือวู่วาม แล้วพยายามปฏิบัติโดยเต็มความสามารถ ให้สมเหตุสมผล คำนี้ถึงวัตถุประสงค์ตลอดจนผลดีหรือผลร้ายที่จะเกิดตามมาภายหลังเป็นสำคัญ ลักษณะการทำงานสองประการนี้ พิจารณาแล้ว ทุกคนย่อมทราบได้ว่าควรเลือกเอาลักษณะใด เพราะฉะนั้น ในการที่จะรับตำแหน่งหน้าที่ต่อไป ขอให้พยายามฝึกฝนตนเองและอบรมสั่งสอนศิษย์ ให้ทราบถึงลักษณะการปฏิบัติงานที่ถูกที่แท้ไว้เสมอตลอดเวลา จักได้สามารถทำตัวและทำการงานโดยมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม สมกับที่ได้รับการศึกษาชั้นสูงมาแล้ว

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทางการศึกษาทุกคน สมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจ พร้อมทั้งกำลังสติปัญญาและความพร้อมเพรียง ให้สามารถจัดการศึกษาของชาติ ให้ดำเนินลุล่วงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งประสบความสำเร็จก้าวหน้าและความสุขในชีวิตครบทุกประการโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม
วันจันทร์ ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาเยี่ยมวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม พร้อมกับมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยในโอกาสเดียวกัน และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานกิจการของวิทยาลัย ว่าดำเนินมาได้ด้วยดี ทั้งมีเจตนาที่จะช่วยเหลือสังคมและชุมชนในภูมิภาคนี้ด้วย

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิต ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้ทุกคน

ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตทางการศึกษาในที่อื่น ๆ ว่า จุดประสงค์ของการให้การศึกษา นั้น คือการแนะนำส่งเสริมให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ การคิดอ่าน การกระทำ และให้สามารถนำเอาคุณสมบัติทั้งปวงที่มีอยู่ในตัว ออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่กุลตน ก่อคุณผู้อื่น เพื่อให้อยู่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นประเทศได้ ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่นุชน จึงจำเป็นต้องระมัดระวังตั้งใจปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงจุดหมาย ทั้งนี้อยู่เสมอเป็นนิตย์

การที่จะอบรมสนับสนุนอนุชน ให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของการศึกษานั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าการฝึกฝน และปลูกฝังความรู้จักเหตุผล ความรู้จักผิดชอบชั่วดี เป็นสิ่งจำเป็นไม่น้อยกว่าการใช้วิชาการ เพราะการรู้จักพิจารณาให้เห็นเหตุเห็นผล ให้รู้จักจำแนกสิ่งผิดชอบชั่วดีได้โดยกระจ่างแจ้ง ย่อมทำให้มองบุคคล มองสิ่งต่างๆ ได้ลึกลงไป จนเห็นความจริงในบุคคลและในสิ่งนั้นๆ เมื่อได้มองเห็นความจริงแล้ว ก็จะสามารถใช้ความรู้และวิชาการ ปฏิบัติงานทุกอย่างได้ดีและถูกต้องยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์แก่ตนแก่ผู้อื่นได้มากขึ้น บัณฑิตจึงควรจะต้องฝึกหัดตนให้รู้จักคิดพิจารณา ให้ชัดเจนแคล่วคล่อง พร้อมกับส่งเสริมฝึกฝนศิษย์ให้ได้ลักษณะนิสัยเช่นนี้ติดตัวต่อไปด้วย

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทางการศึกษาทุกคน สมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจ พร้อมทั้งกำลังสติปัญญา และความพร้อมเพรียง ให้สามารถจัดการศึกษาของชาติให้ดำเนินลุล่วงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งประสบความสำเร็จก้าวหน้าและความสุขในชีวิตครบทุกประการโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยได้พยายามที่จะดำเนินงาน และขยายกิจการ ให้เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดมา โครงการแสดงผลงานในรอบสิบปีที่กล่าวนั้น มีความสำคัญเหมาะสมที่จะทำมาก

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ได้รับความสำเร็จ และได้รับเกียรติในการศึกษาในครั้งนี้ทุกคน

ผู้ที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีประสบการณ์เป็นพิเศษอยู่อย่างหนึ่ง คือได้ศึกษาวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยพร้อมกันไปกับวิชาตามหลักสูตร เพราะมีโอกาสได้มาอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ตั้งแต่ระยะต้น ๆ ทำให้แต่ละคนได้เห็นสภาพของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ยังมีสิ่งก่อสร้างอยู่บางตา มีคณะวิชาต่าง ๆ อยู่เพียงไม่กี่คณะ จนมีเพิ่มขึ้นมาเป็นอันมากในขณะนี้ วิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อเนื่องกันมาเป็นลำดับนั้น ถ้าจะได้พิจารณาหลังเหตุให้ดีขึ้นแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นกลไกที่ละเอียดเกี่ยวโยงกันมาก คือต้องมีการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยหลักวิชา ด้วยความคิดอ่านที่ถูกต้อง และสุขุมรอบคอบอยู่ตลอดเวลา ทั้งต้องแก้ไขอุปสรรคขัดขวางที่เกิดขึ้นมากหลาย เพื่อให้งานทุกด้านดำเนินไปสู่จุดหมายที่พึงประสงค์

วิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ท่านได้ทราบได้เห็นแล้วนี้ เป็นบทเรียนและตัวอย่างที่ดีเลิศ สำหรับนำมาเทียบเคียงกับทางดำเนินของชีวิต กล่าวคือ ในการสร้างฐานะของบุคคลก็ดี ในการทำการงานและการสร้างสังคมและบ้านเมืองก็ดี ย่อมมีลักษณะและแนวทางไม่แตกต่างกันไกลกับการสร้างมหาวิทยาลัยนัก เพราะฉะนั้น ควรจะได้ทราบตระหนักว่า การสร้างอนาคตของตนและของส่วนรวม เป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะต้องอาศัยแผนการอันละเอียดรอบคอบ และต้องกระทำอย่างหนักแน่นอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นจะพาตัวพาประเทศชาติไปไม่รอด ทุกคนควรจะได้เตรียมการเตรียมใจไว้ให้เข้มแข็งเสมอ และพร้อมที่จะนำเอาสติปัญญา หลักวิชา ความร่วมมือ พร้อมทั้งความอดทนเข้มแข็ง มาใช้สร้างตัว สร้างบ้านเมือง และต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคทุกประการให้ลุล่วงไปจนบรรลุความสำเร็จและความเจริญในชีวิตทุก ๆ ประการ ตามที่มุ่งหมายไว้

ขออวยพรให้บัณฑิตที่รับปริญญาวันนี้ จงมีความสำเร็จ ความสุขความเจริญ และความสมประสงค์ สิ่งที่พึงปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันอังคาร ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกวาระหนึ่ง และพอใจที่ได้ทราบว่ามหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานก้าวหน้าไปได้มาก ทั้งในด้านบริหารและด้านวิชาการ นับว่าเป็นประโยชน์แก่การศึกษาโดยส่วนรวมของชาติอย่างสำคัญ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทั้งปวง ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

การที่บัณฑิตคณะต่าง ๆ มีโอกาสได้ออกปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดด้วยตนเองนั้น เป็นการดียิ่ง ทำให้ความรู้ที่แต่ละคนได้รับจากการศึกษาทางทฤษฎี และการปฏิบัติในห้องทดลอง เกิดเป็นผล เป็นประโยชน์ขึ้น ประจักษ์แก่ตาแก่ใจจริง ๆ นอกจากนี้ยังจะทำให้เห็นว่าการจะใช้วิชาความรู้ทางทฤษฎีให้ได้ผลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงพื้นฐานและสภาพของชีวิต ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ในท้องถื่น อย่างเพียงพอ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ในการปฏิบัติงานใด ๆ ผู้ปฏิบัติจำต้องทราบ ต้องเข้าใจแจ่มแจ้ง ถึงปัญหาและวิชาความรู้ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์อย่างทั่วถึง จึงจะสามารถนำทฤษฎีมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และสามารถจะเลือกแนวทางปฏิบัติ ให้เกิดผลมากที่สุดได้ ตัวอย่างเช่นเมื่อเกิดความขาดแคลนวัตถุปัจจัยต่าง ๆ ดังในทุกวันนี้ ความขาดแคลนอาจทำให้การพัฒนาหลายอย่างต้องหยุดชะงักไป เพราะไม่สามารถทำงานตามทฤษฎีได้ ท่านทั้งหลายก็ต้องแสวงหาวัตถุปัจจัยและวิธีการอย่างอื่นมาใช้ในการแทน เพื่อให้ชีวิตและภารกิจของเราสามารถดำเนินต่อไปเป็นปกติ เพราะฉะนั้น จึงใคร่ที่จะฝากข้อคิดนี้ไว้แก่ท่านทุกคน เพื่อนำไปพิจารณาสำหรับช่วยตนช่วยส่วนรวม ในการพัฒนาการงานและพัฒนาบ้านเมืองในเบื้องต้น

ขออวยพรให้บัณฑิตทั้งหลายประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต สามารถทำตัวทำงานให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและสังคมได้โดยสมบูรณ์ และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินมาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับปริญญาเกียรตินิยม และที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาระดับต่าง ๆ
โดยทั่วกัน

การศึกษาชั้นอุดม กล่าวโดยย่อ คือการฝึกฝนสร้างเสริมความสามารถและความเจริญงอกงามใน
วิทยาการส่วนหนึ่ง ในวิธีใช้ความคิดส่วนหนึ่ง ซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วจะยังผลให้บุคคลมีความสามารถเต็มที่
อาจนำเอาวิทยาการทั้งปวงไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และบังเกิดประโยชน์อันสมบูรณ์ วิทยาการกับความคิดจึงเป็น
ปัจจัยสำคัญคู่กัน จำเป็นต้องใช้ประกอบกัน และหากจะพิจารณาให้ลึกลงไป ก็จะได้เห็นว่า ความคิดเป็นตัวนำ
วิชาการ เพราะต้องมีความคิดก่อนจึงจะใช้วิชาการได้ ดังนั้น จะต้องใช้ความคิดโดยอิสระอย่างกว้างขวาง จึงจะ
ทำงานได้สุดฝีมือ

อันการคิดโดยอิสระนั้น ทุกวันนี้ คนบางส่วนมักเข้าใจว่าเป็นการคิดให้ผิดแปลกแตกต่างจากคนอื่น ๆ
ความเข้าใจเช่นนั้นยังไม่ถูกแท้ จุดประสงค์สำคัญโดยตรงของการคิด คือคิดให้ออก คิดให้เห็นชัดแจ้งว่าอะไรเป็นอะไร
สมมติว่าจะคิดหาทางปฏิบัติสำหรับการหนึ่งการใด ก็ต้องคิดให้แยกคายอย่างละเอียดรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผล
จนเห็นแจ้งถึงจุดมุ่งหมายอันถูกต้องเที่ยงตรงของการที่จะทำนั้น รวมทั้งวิถีทางปฏิบัติครบทุกชั้นทุกตอนด้วย
เป็นความจริงที่การคิดดังนี้อาจเป็นการซ้ำกับของผู้อื่นบ้าง แต่เชื่อว่าจะช่วยให้บรรลุประโยชน์อันพึงหวังได้แน่นอน
ส่วนวิธีคิด ที่มีจุดมุ่งหมายจะให้แปลกแตกต่างจากผู้อื่นเป็นที่ตั้งแต่อย่างเดียวนั้น ก็ทำได้เหมือนกัน แต่เกรงว่า
จะไม่ทำให้เกิดประโยชน์อื่นใดขึ้นมา นอกจากความแปลกประหลาดที่มุ่งหมายไว้แต่ต้นนั้นประการเดียว ข้าพเจ้า
จึงใคร่ขอให้บัณฑิตได้พิจารณาดูจงดี ว่าสมควรใช้วิธีอย่างไร ในการที่จะออกไปทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติ
ต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความเจริญมั่นคงในหน้าที่การงานและในชีวิต ขอให้ทุกท่านที่มาประชุม
พร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขความสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมด้วยกับท่านทุกคนในเกียรติยศและความสำเร็จที่ได้รับ

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ที่ประชุมบัณฑิต ณ ที่นี้ว่า การศึกษาชั้นอุดมศึกษามีความมุ่งหมายสำคัญที่จะฝึกฝนส่งเสริมบุคคลให้มีความสามารถสูง ทั้งทางวิชาการทั้งทางความคิด และว่าความคิดนั้นเป็นตัวนำวิชาการ ทำให้ใช้วิชาการได้สมบูรณ์ แต่ละคนจำเป็นต้องใช้ความคิดอย่างกว้างขวางและเป็นอิสระ จึงจะสามารถนำวิทยาการไปใช้ปรับปรุงส่งเสริมงานด้านต่าง ๆ ให้เจริญและก้าวหน้าได้จริง นอกจากนั้นยังได้กล่าวว่าการคิดมุ่งแต่จะให้ผิดแปลกแตกต่างจากคนอื่นเป็นที่ตั้งเพียงประการเดียว จะไม่เกิดประโยชน์มากนัก

วันนี้ ใครจะชี้แจงแก่ท่านทั้งปวงว่า ความคิดที่เป็นอิสระเท่านั้น ได้แก่ความคิดที่มีความกระฉ่างแจ่มใสปราศจากอคติใด ๆ โดยสิ้นเชิง มีเหตุผลที่ถูกต้องเป็นหลัก มีเป้าหมายเที่ยงตรงแน่นอน มุ่งให้สำเร็จผลเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนแก่ส่วนรวม อย่างครบถ้วนพร้อมมูลและถาวร ในทางตรงกันข้าม ความคิดที่มากด้วยอคติและความเห็นแก่ตัวไม่อาศัยเหตุผล เป็นความคิดอันแคบ เป็นพิษเป็นภัยแก่ทุก ๆ คน บัณฑิตจึงควรอย่างยิ่งที่จะพินิจพิจารณาให้ถี่ถ้วนในกระบวนการคิด แล้วร่วมกันใช้ความคิดที่เป็นอิสระแท้ ทำการงานอันเป็นภารกิจของตน ๆ โดยพร้อมเพรียงและหนักแน่น เพื่อจักได้ยังประโยชน์ตนประโยชน์ส่วนรวม ให้บังเกิดมีขึ้นครบถ้วนสมตามที่มุ่งหวัง

ขอให้ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็ง มีความคิดอันเที่ยงธรรมและใสสะอาด มีความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในชีวิตพร้อมทุกประการ ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันเสาร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวาระนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

วันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ถึงการคิด ว่าการคิดอย่างอิสระนั้น ต้องคิดโดยไม่มีอคติและความเห็นแก่ตัวเป็นที่ตั้ง ต้องมีเหตุผลที่ถูกต้องเป็นหลัก มีจุดมุ่งหมายที่ตรงแจ่มแจ้ง มุ่งหวังแต่ผลที่เป็นคุณ อันมั่นคงถาวร ทั้งแก่ตนและแก่ส่วนรวม นอกจากนั้น ยังได้ขอให้บัณฑิตพยายามและร่วมกันใช้ความคิดที่เป็นอิสระแท้ ทำการงานสร้างประโยชน์โดยหนักแน่นและพร้อมเพรียงกัน

โอกาสนี้ ขอกล่าวเพิ่มเติมในเรื่องของประโยชน์ต่อไป สิ่งชอบใจต่าง ๆ ที่ได้มาไม่ว่าทรัพย์สินเงินทอง ยศศักดิ์อำนาจ ความสุขสบายที่ปรารถนา ตลอดจนความสำเร็จประสงค์ในอุดมการ รวมเรียกว่าประโยชน์ ประโยชน์ทั้งปวงนี้ ทุกคนต่างควรมีเสรีภาพที่จะแสวงหาและที่จะได้รับ แต่การแสวงหาและรับเอาประโยชน์นั้น จำต้องมีหลักการสำหรับปฏิบัติ เพื่อป้องกันกำจัดเหตุที่จะนำไปสู่ความยุ่งยากและความเสียหายทั้งมวล บุคคล จำต้องเรียนรู้และสำนึกได้เสมอว่า เสรีภาพของแต่ละคน จำกั้อยู่ด้วยเสรีภาพของผู้อื่น การแสวงหาประโยชน์ ใด ๆ ถ้าละเมิดและก้าวก่ายกัน จะกลายเป็นการเบียดเบียนซึ่งมีอันตรายมาก ทันทิ จึ่งไม่เป็นการถูกต้องเลยที่ ผู้ใดจะแสวงหาหรือได้มาโดยทำนองนั้น อีกประการหนึ่ง ควรจะต้องทราบให้แน่ตระหนักด้วย ถึงประโยชน์ ส่วนรวม ว่าเป็นประโยชน์ที่ครอบคลุมถึงประโยชน์ทั้งหลายทั้งสิ้นในชาติ กล่าวคือเป็นทั้งประโยชน์ของประเทศ ทั้งประโยชน์ของแต่ละบุคคลนั่นเอง ข้าพเจ้าปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะได้เห็นผู้มีการศึกษาสูง ร่วมแรงร่วมใจกัน ใช้ศิลปวิทยาการและความคิดที่รอบคอบ สร้างสรรค์ตนเองและประเทศชาติให้สมบูรณ์มั่นคง

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความสุขความเจริญในชีวิตพร้อมทุกประการ ตามที่ตั้งใจปรารถนา.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินมาด้วยดี มีผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เป็นทวีคูณ

วิชาการที่จัดสอนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวโดยส่วนรวมทั้งหมด เป็นวิชาการสำหรับพัฒนา ส่งเสริมการประกอบอาชีพความเป็นอยู่ และเศรษฐกิจทั่วไปโดยตรง บัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้ จึงเป็น ความหวังของประเทศและของประชาชนทุกคน ที่จะป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์ความมั่นคงและเศรษฐกิจ ของชาติ ท่านทั้งหลายจึงควรจะได้ทราบตระหนักถึงข้อนี้ และควรที่จะสำนึกเป็นหน้าที่ที่จะทำตนทำงานให้เกิด ประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยสมบูรณ์

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมี พอกิน พอใช้ของ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้ พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผน ปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลย์ในเรื่อง ต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลัง ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้

บัณฑิตทั้งปวงจึงควรจะได้คิดพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและหนักแน่น ให้เห็นถึงหลักการและวิธีการ อันถูกอันควรที่จะปฏิบัติงานของตน ๆ ในเบื้องต้น เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจของชาติและการครองชีพของประชาชน ดำเนินไปด้วยดี

ขออวยพรแก่ทุก ๆ คน ให้เป็นผู้มีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็ง มีความคิดความเห็นถูกต้อง มีปัญญา ฉลาดรอบรู้ในเหตุ ในผล ในวิธีปฏิบัติ สามารถประกอบกิจของตนของชาติให้บรรลุผลเลิศ และให้ประสบ ความสุขความสำเร็จในชีวิตจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันศุกร์ ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยมิได้คำนึงถึงความสมดุลย์ และความสัมพันธ์อันสอดคล้องในองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเพียงพอ อาจทำให้เศรษฐกิจของประเทศล้มเหลวได้ จึงขอให้บัณฑิตช่วยกันคิดอ่านโดยถี่ถ้วน ให้ทราบชัดถึงวิถีทางที่จะปฏิบัติงานพัฒนาประเทศ

ในโอกาสนี้ ขอกล่าวเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพ และตั้งตัว ให้มีความพอกินพอใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความสำเร็จก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้น ต่อไปได้โดยแน่นอน ส่วนการถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์ เพราะหากไม่กระทำด้วยความระมัดระวัง ย่อมจะหวังผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยได้โดยยาก ยกตัวอย่างเช่นการปราบศัตรูพืช ถ้าทุ่มเททำไปโดยไม่มีจังหวะที่ถูกต้อง และโดยมิได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ให้กระจ่างชัดอย่างทั่วถึง ก็อาจสิ้นเปลืองแรงงาน ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ที่ล้วนมีราคาไป โดยได้รับผลไม่คุ้มค่า ยิ่งกว่านั้น การทำลายศัตรูพืช ยังอาจทำลายศัตรูของพืชที่มีอยู่บ้างแล้วตามธรรมชาติ และทำอันตรายแก่ชีวิตคนชีวิตสัตว์เลี้ยงอีกด้วย การพัฒนาอย่างถูกต้อง ซึ่งหวังผลอันยั่งยืนไพศาล จึงต้องวางแผนงานเป็นลำดับขั้นอย่างถี่ถ้วนทั่วถึง ให้องค์ประกอบของแผนงานทุกส่วนสัมพันธ์และสมดุลย์กันโดยสอดคล้อง

ข้าพเจ้าขอมอบข้อปฏิบัตินี้ไว้ สำหรับบัณฑิตได้วินิจฉัยในการที่จะออกไปร่วมงานของบ้านเมืองในวันหน้า และขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนมีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็ง มีความคิดความเห็นถูกต้อง มีปัญญาฉลาดรอบรู้ ในเหตุในผลในวิธีปฏิบัติ สามารถประกอบกิจของตนของชาติให้บรรลุผลเลิศ ทั้งประสบความสุขความสำเร็จในชีวิตจงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันอังคาร ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ โอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาโดยทั่วกัน

รายงานของอธิการบดีที่กล่าวว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความตั้งใจอยู่ ที่จะรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของ
การศึกษา กับจะมุ่งดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเพื่อคุณภาพของการศึกษาอย่างแท้จริงนั้น เป็นที่น่านิยมนับถืออย่างยิ่ง
เพราะถือว่าเป็นหลักประกันสำคัญที่สุด สำหรับประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัย และสำหรับนักศึกษาทั้งปวง
ในการที่จะได้รับการศึกษาที่ดีพอเพียง หรืออีกอย่างหนึ่งคือจะได้หลักวิชาที่ถูกต้องแน่นอน เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติ
ภารกิจงานของแต่ละคน

บัณฑิตควรจะมีใจพอใจและภูมิใจ ที่มีความรู้ความชำนาญทางวิชาการเป็นพื้นฐานที่มั่นคงของการทำงาน
ในทางปฏิบัติ ทุกคนควรถือเป็นหน้าที่จำเป็น ที่จะต้องพยายามหยิบยกเอาความรู้มาพิจารณาใช้ ให้ถูกต้อง
เหมาะสมแก่งาน แก่เวลา และแก่สภาพการณ์ทั่วไป ทั้งให้สัมพันธ์กับงานด้านอื่น ๆ โดยสมดุลย์และโดยสอดคล้อง
เพื่อให้การปฏิบัติอำนวยผลสมบูรณ์แท้จริง สามารถอำนวยประโยชน์อันพึงปรารถนาแก่ตนแก่ประเทศชาติได้
ยั่งยืนมั่นคง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกายกำลังใจพร้อม มีความคิดเที่ยงตรงถูกต้อง มีความสามารถเต็มเปี่ยม
และประสบความสุขความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน สมตามที่ปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพุธ ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อีกรวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับบรรดาบัณฑิตทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า แต่ละคนมีวิชาความรู้ที่ได้จากการศึกษา
ชั้นมหาวิทยาลัย เป็นพื้นฐานอันมั่นคงสำหรับการงานพร้อมแล้ว ในทางปฏิบัติ ควรจะต้องถือเป็นหน้าที่ ที่จะต้อง
พยายามหยิบยักวิชาการนั้นขึ้นมาพิจารณาใช้ ให้ถูกต้องเหมาะสมแก่งาน แก่กาลเทศะ และแก่สภาพการณ์ทั่วไป
โดยให้สัมพันธ์กับงานด้านอื่น ๆ อย่างสอดคล้องสมดุลย์กัน เพื่อให้งานที่ทำสัมฤทธิ์ผลอันแน่นอนสมบูรณ์
สามารถอำนวยความสะดวกแก่ตนแก่บ้านเมืองได้ยั่งยืนและมั่นคง

การทำงานของตนให้สัมพันธ์กับงานด้านอื่น ของผู้อื่น โดยสอดคล้องและได้สมดุลย์นั้น แต่ละคนจะต้อง
ใช้วิจรรย์ญาณที่ละเอียดทั่วถึง และมีเหตุผล จึงจะพิจารณาเห็นได้ว่างานมีขอบเขตกว้างขวางเพียงไหน ส่วนใด
ไปเกี่ยวพันกับงานอื่นมากน้อยเพียงใด อย่างไร ซึ่งเมื่อพิจารณาเห็นโดยถ้วนทั่วแล้ว ก็ย่อมจะมีความกระจ่างแจ่มชัดว่า
งานส่วนใดสอดคล้องส่งเสริมกัน หรือส่วนใดยังแย้งกัน ช่วยให้เราสามารถแก้อุปสรรคและแก้ปัญหาความขัดข้อง
ให้ตกไปได้ อีกประการหนึ่ง การติดต่อร่วมมือกันนั้น ก็จะต้องกระทำด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน ด้วยเหตุและผล
ด้วยความเป็นธรรมและความหนักแน่น โดยเที่ยงตรงสม่ำเสมอ วิธีการนั้นจึงจะส่งเสริมวิจรรย์ญาณอันถูกต้อง
ของท่านได้แท้จริง และจะยังประโยชน์ที่มุ่งหมายให้บังเกิดขึ้นในที่สุด

ขออวยพรให้ทุกคนมีกำลังกายใจอันสมบูรณ์ มีความคิดพิจารณาอันถูกต้อง มีความสามารถอันเต็มเปี่ยม
และให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์จงทุกประการ.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

วันจันทร์ ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาเยี่ยมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา เป็นครั้งแรก พร้อมกับมามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในโอกาสเดียวกัน ทั้งมีความพอใจมากที่ได้ทราบรายงานว่า กิจการต่าง ๆ ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี และมหาวิทยาลัยจัดให้มีการศึกษาเรื่องขนบธรรมเนียมตลอดจนศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นด้วยเป็นพิเศษ ซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตมีความรอบรู้ และสามารถช่วยเหลือส่งเสริมการสร้าง ความเข้าใจอันดี รวมทั้งความมั่นคงก้าวหน้าในภูมิภาคส่วนนี้ ได้เป็นอย่างดีและกว้างขวาง

บัณฑิตทั้งหลายได้รับการอบรมศึกษามาพร้อมแล้ว เชื่อว่าทุกคนมีความต้องการที่จะทำงาน ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ เพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่งานและแก่ตนเอง อันการทำงานนั้น กล่าวโดยสรุป ขึ้นอยู่กับความสามารถสองอย่างเป็นสำคัญ คือความสามารถในการใช้ วิชาการอย่างหนึ่ง กับความสามารถในการสัมพันธ์ติดต่อและประสานงานกับผู้อื่น ไม่ว่าจะในวงงานเดียวกัน หรือต่างวงงานกัน อีกอย่างหนึ่ง ทั้งสองประการนี้ย่อมดำเนินควบคู่ไปด้วยกัน และจำเป็นที่จะต้องกระทำด้วย จิตใจที่ใสสะอาดปราศจากอคติ ต้องกระทำด้วยความคิดความเห็นที่อิสระ เป็นกลาง ถูกต้องตามหลักเหตุผล จึงจะมีความกระจ่างแจ่มแจ้งเกิดขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้สามารถมองเห็นถึงกระบวนการปฏิบัติทั้งปวงได้ โดยตลอด ซึ่งจะยังผลให้งานทุกอย่างลุล่วงถึงจุดประสงค์ และบรรลุประโยชน์ที่ต้องการโดยครบถ้วนแท้จริง ในที่สุด

ขออวยพรให้บัณฑิตทางการศึกษาทุกคน สมบูรณ์ด้วยกำลังกายกำลังใจ พร้อมทั้งกำลังสติปัญญาและความพร้อมเพรียง ให้สามารถจัดการศึกษาของชาติ ให้ดำเนินถึงความสำเร็จได้โดยบริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งประสบ ความเจริญก้าวหน้าและความสุขในชีวิตครบทุกประการโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วันศุกร์ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้าไปได้มากทุกด้าน รวมทั้งด้านการบริหารท้องถิ่นร่วมกับทางราชการและเอกชนต่าง ๆ ซึ่งนับว่าสำคัญยิ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับ ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปวงโดยทั่วกัน

ข้าพเจ้าเชื่อว่าบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาบรมศึกษาวิชาต่าง ๆ แล้ว ต่างก็ตั้งใจที่จะนำความรู้ความสามารถ ที่มีอยู่ ไปใช้ทำการงานให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้า การทำการงานทุก ประเภท กล่าวโดยสรุป ต้องอาศัยความสามารถในการปฏิบัติสองอย่างเป็นข้อใหญ่ คือความสามารถปฏิบัติงาน เฉพาะของตนเองอย่างหนึ่ง กับความสามารถในการปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นอีกอย่างหนึ่ง ในการปฏิบัติงานเฉพาะของ ตนเอง บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้อันถูกต้องและแม่นยำในวิชาการเป็นพื้นฐาน มีความตั้งใจจริง ความเพียรพยายาม ความละเอียดรอบคอบและความอดทนเข้มแข็งเป็นปัจจัยในการกระทำ ส่วนการปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นนั้น เบื้องต้น ต้องมีความสำนึกอันแน่วแน่ว่าการงานทุกอย่างทุกฝ่ายเกี่ยวโยงถึงกัน ไม่โดยตรงก็โดยทางอ้อม จึงจำเป็นต้องศึกษางานของผู้อื่นและติดต่อประสานกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา และจำเป็นต้องมีความเข้าใจอันดี ทั้งในงาน ทั้งในจิตใจของผู้อื่น เพื่อให้มีความปรองดองกันเป็นเครื่องช่วย

ทั้งสองทางนี้ แต่ละคนยังจะต้องกระทำด้วยจิตใจที่สะอาด ปราศจากอคติ และต้องถือเอาความถูกต้อง ตามเหตุผลเป็นหลัก จึงจะมีความราบรื่นและความกระฉ่างแจ่มแจ้ง สามารถวินิจฉัยข้อปัญหาต่าง ๆ ได้โดยถูกต้อง สามารถมองเห็นแนวทางและวิธีที่จะปฏิบัติได้โดยตลอด ทำให้งานทั้งปวงดำเนินถึงจุดประสงค์ และบรรลุ ประโยชน์ที่ต้องการได้โดยครบถ้วน

ขออวยพรให้บัณฑิตทั้งหลาย มีความสมบูรณ์ด้วยกำลังกายกำลังใจ พร้อมทั้งกำลังสติปัญญาและความพร้อมเพรียง ให้สามารถปฏิบัติบริหารงานในหน้าที่ให้ดำเนินถึงความเจริญความสำเร็จได้โดยบริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งให้ประสบความสำเร็จความสุขความก้าวหน้าในชีวิตครบทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาบัตร
แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
ณ มหาวิทยาลัยมหิดล
วันอังคาร ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยว่าดำเนินก้าวหน้าและขยายตัวกว้างขวางออกไปได้ ทุกด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้สำเร็จวิชาสาขาต่าง ๆ ทั่วกัน ในการที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ตามที่มุ่งหมาย

วิชาการแพทย์ พร้อมทั้งวิชาสาขาอื่น ๆ ที่จัดดำเนินการสอนในมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นปัจจัยอันสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ความผาสุก และความมั่นคงของประเทศและ ประชาชน บัณฑิตผู้ศึกษาสำเร็จวิทยาการทั้งนี้จึงจัดเป็นบุคคลสำคัญของชาติ เพราะเป็นผู้ที่จะนำเอาวิทยาการ ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลขึ้นมา ในฐานะเป็นบุคคลที่มีกำลังกายใจ และกำลังสติปัญญาอยู่แล้วโดยพร้อมมูล

ในโอกาสที่ท่านทั้งหลายศึกษาสำเร็จ และจะได้เริ่มชีวิตการทำงานต่อไปนี้ สมควรอย่างยิ่ง ที่แต่ละคนได้ คิดพิจารณาให้เห็นถ่องแท้ ถึงความสำคัญในตนเองและหน้าที่ของตนเอง ที่มีอยู่ต่อส่วนรวม แล้วตั้งใจให้แน่วแน่ ที่จะใช้ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในทางวิชาการซึ่งได้อุตสาหะเพียรศึกษามาด้วยความยาก ลำบากนั้น ให้เป็นประโยชน์แก่การสร้างสรรค์ของชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง โดยสุดกำลัง เพื่อวัตถุประสงค์ ร่วมกันของเรา ในการที่จะใช้วิชาการเพื่อความวัฒนาของชาติ จักได้บรรลุถึงเป้าหมายได้ประจักษ์จริง

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จ และความก้าวหน้าในชีวิต หน้าที่และการทำงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมชุมนุมในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๖
ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
วันเสาร์ ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกรวาระหนึ่ง และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัย ว่าดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ และกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆ ทุกคน
วิชาที่จัดสอนในมหาวิทยาลัยศิลปากร มีวิชาการฐานอยู่หลายแขนง ซึ่งเมื่อได้ศึกษาค้นคว้าแล้ว จะเป็น
พื้นฐานอย่างดีรองรับความรู้ วิทยาการ ที่ท่านทั้งหลายจะได้นำไปเสริมและสร้างความเจริญต่างๆ ในปัจจุบัน และ
ตลอดต่อไปถึงในอนาคต ทุกคนจึงควรจะเข้าใจให้ถูกต้องว่าการได้เรียนวิชาการฐานเหล่านี้โดยถูกต้องครบถ้วน
เท่ากับได้พิจารณาทบทวน และวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่พื้นฐานขึ้นมา พร้อมกับวิวัฒนาการของสิ่งนั้น ๆ ที่
เปลี่ยนแปลงเพิ่มพูนต่อเนื่องกันมาทุกระยะไม่ขาดสาย จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ทั้งที่จะพัฒนาให้ดีให้แจ่มใสยิ่งขึ้นไป
ในอนาคต เพราะฉะนั้น วิชาการของท่านที่ได้อุตส่าห์เล่าเรียนมา จึงต้องจัดว่าทรงคุณค่ามาก และท่านทั้งหลาย
ควรจะต้องพยายามอย่างสุดฝีมือ ที่จะใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการให้เป็นประโยชน์ต่อไปให้ได้จริง ๆ

ขออวยพรให้ทุกคนมีกำลังกายกำลังใจและกำลังปัญญาอันสมบูรณ์ที่จะทำงาน และให้ประสบความสำเร็จ
ความสำเร็จในชีวิต พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการจงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันศุกร์ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานกิจการของสถาบัน ว่าดำเนินก้าวหน้ามาเป็นที่น่าพอใจโดยได้รับความร่วมมือสนับสนุน ทั้งจากภายในภายนอกประเทศ เป็นอย่างดี

ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้สำเร็จการศึกษาทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

การที่บัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีแห่งนี้ได้รับการศึกษาอบรมให้มีความรู้ทางวิชาการอย่างดี และได้รับการฝึกฝนในทางปฏิบัติอย่างชัดเจนพร้อมกันไป นับว่าเป็นการสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการมีความรู้ความถนัดทางทฤษฎีประการเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ ผู้ที่ฉลาดสามารถแต่ในหลักวิชา โดยปรกติวิสัย จะได้แต่เพียงชี้แนะให้ผู้อื่นทำ ซึ่งเป็นการไม่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่อาจทำให้ผู้ใดเชื่อถือหรือเชื่อฟังอย่างสนิทใจได้ เหตุด้วยไม่แน่ใจว่าผู้ชี้แนะจะจริงหรือไม่ ทำได้จริงหรือไม่ ความสำเร็จทั้งสิ้นเกิดขึ้นได้เพราะการลงมือกระทำ ดังนั้น ผู้ที่ชำนาญทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ จึงจัดว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน และมีขีดความสามารถสูง เป็นที่เชื่อถือและวางใจได้ว่าจะดำเนินงานทั้งปวงอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถทำงาน สั่งงาน และสั่งคนได้อย่างถูกต้องแท้จริง ท่านทั้งหลายควรจะภาคภูมิใจในความสามารถของตน ที่ เมื่อมีความคิดอย่างใดขึ้นแล้ว ก็ “ลงมือ” และ “ใช้ฝีมือ” กระทำได้ทันที ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ ในการทำความเจริญแก่ตน และแก่ประเทศชาติ อย่างที่ได้ตั้งปณิธานไว้

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความสุข ความสำเร็จ และความเจริญมั่นคง ทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
วันพุธ ที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก อีกครั้งหนึ่ง และพอใจมากที่ได้ทราบตามรายงานว่า นอกเหนือจากหน้าที่ตามปกติ มหาวิทยาลัย ยังได้ถือเป็นภาระอีกอย่างหนึ่ง ที่จะสร้างเสริมความเจริญและความมั่นคงของท้องถิ่นพร้อมกันไปด้วย

ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ท่านทั้งหลายต่างมีงานรอให้ทำอยู่มากมายตามสาขาวิชาที่เล่าเรียนมา งานทั้งนี้ส่วนใหญ่จะได้แก่งาน ฝ่ายการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับสร้าง ความมั่นคง และความเจริญให้แก่ประเทศและประชาชน ในการ ดำเนินงานด้านการศึกษา นั้น ปัจจุบันมีความคิดทฤษฎีอยู่มาก ทั้งเก่าและใหม่สำหรับให้ปฏิบัติ ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นบัณฑิต เป็นผู้รู้ควรจะมีหลักในการเลือก การประสม และการปฏิบัติทฤษฎีนั้น ๆ อย่างมีเหตุผล เช่น ไม่นำทฤษฎีนั้นมาใช้เพื่อทฤษฎี โดยมุ่งจะให้สำเร็จผลแห่งทฤษฎีนั้นเป็นที่ตั้งเพียงประการเดียว เพราะผลที่เกิดขึ้น อาจเป็นผลที่ไม่พึงประสงค์ก็ได้ ทางที่ถูก จะต้องใช้ความเป็นบัณฑิต ผู้รู้ดีรู้ชั่ว และความรู้จักศึกษาพิจารณา เลือกเฟ้นทฤษฎีเหล่านั้นก่อน แล้วนำเอาแต่ส่วนที่เชื่อได้ว่าดีว่าถูกต้องมาใช้ในการ ให้ได้ผลที่พึงประสงค์ จึงจะ เกิดเป็นผลดีแก่การศึกษาของชาติ ทำให้การศึกษาเจริญงอกงามและมั่นคง ทั้งเหมาะและสอดคล้องแก่สภาพการณ์ ทุกอย่างของประเทศของโลกอย่างสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทางการศึกษาทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญ รุ่งเรืองในหน้าที่การงานทุกประการ ทั้งขอให้ทุกท่าน ที่มาร่วมประชุมในงานนี้มีความสุขดีโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
วันพุธ ที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ในโอกาสนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบตามรายงานว่า นอกเหนือจากหน้าที่โดยปกติ มหาวิทยาลัย ยังได้เอาใจใส่และถือเป็นภาระ ที่จะปฏิบัติการทุกวิถีทาง ในอันที่จะเข้าถึงประชาชนทุกหมู่เหล่า เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในระหว่างผู้ร่วมชาติ ซึ่งที่สุดจะเป็นผลให้เกิดความมั่นคงทั่วทั้งประเทศโดยไม่เสื่อมคลาย

การที่จำเป็นต้องสร้างและเสริมความมั่นคงทั้งประเทศ ก็เพื่อที่จะธำรงรักษาชาติ รักษาแผ่นดิน รักษาจิตใจ พร้อมทั้งความสุขความร่มเย็น ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของชีวิตไว้ ให้เราทุกคนมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความหมาย มีความสำคัญ มีความเป็นอิสระ และการรู้ซึ่งถึงจุดมุ่งหมายของชีวิตนี้ จะทำให้มีพลัง ทั้งทางใจ ทางกาย ที่จะทำการงานของตนของชาติให้ลุล่วงได้

การทำงานด้านการศึกษา นั้น ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวไว้แล้วว่า ปัจจุบันนี้มีแนวความคิดและทฤษฎีทั้งเก่าและใหม่ สำหรับให้เลือกปฏิบัติอยู่มากมาย นักการศึกษาจำเป็นจะต้องศึกษา วิเคราะห์วิจัยทฤษฎีเหล่านั้นอย่างละเอียด สุขุมและมีเหตุผล ให้เห็นส่วนที่เป็นประโยชน์และส่วนที่มีประโยชน์ เพื่อเลือกเฟ้นส่วนที่ดี ที่ถูกต้อง นำมา ประกอบกัน ใช้การให้ได้ผลอันสมบูรณ์ที่พึงประสงค์ ทั้งต้องระวังไม่นำทฤษฎีมาใช้เพื่อผลแห่งทฤษฎีเพียงประการเดียว เพราะอาจก่อให้เกิดความเสียหายได้โดยง่าย การปฏิบัติตนปฏิบัติงานนั้น ยังจะต้องมีความเพียรพยายามที่มั่นคงโดยไม่ขาดสายด้วย ความสำเร็จในภารกิจทั้งปวงจึงจะบังเกิดขึ้นโดยบริสุทธิ์บริบูรณ์แท้จริง

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมด้วย กับบัณฑิตทุกคน และขออวยพรให้ประสบความสำเร็จทุกประการในหน้าที่การงาน มีความสุขสวัสดิ์และความก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิตโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
วันศุกร์ ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ณ โอกาสนี้ และมีความชื่นชมด้วย ในการที่มหาวิทยาลัยดำเนินกิจการมาได้ครบ ๑๐ ปี มีผลงานอันควรนิยมน ทั้งมีบัณฑิตสาขาต่าง ๆ สำเร็จออกไปเป็นกำลังช่วยบ้านเมืองอยู่ทั่วประเทศ

ข้าพเจ้าได้กล่าวกับผู้สำเร็จวิชาการชั้นสูงอยู่เสมอ ถึงเรื่องการทำงานเพื่อบ้านเมืองและส่วนรวม การที่กล่าวถึงเรื่องนี้ก็ด้วยความเห็นว่า การที่คนทุกคนจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้า มีความสุขความสำเร็จแท้จริงได้นั้น ชาดิบ้านเมืองและส่วนรวม อันเป็นที่กำเนิดที่อาศัย จะต้องมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น ปราศจากภัยอันตราย คุกคามเป็นเบื้องต้นก่อน หากไม่ จะตกอยู่ในสภาพที่ต้องถูกอิทธิพลของผู้อื่นครอบงำ จะไร้ความเป็นไท ไร้อิสรภาพ ทุกอย่าง ทุกคนจึงต้องคิดพิจารณาให้เข้าใจให้แน่ตระหนัก ในเหตุที่จะต้องร่วมกันทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง แล้วถือเหตุอันเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงานและในชีวิต

บัณฑิตทั้งหลายเป็นผู้มีขีดความสามารถสูงในการปฏิบัติงาน ในการสร้างเสริมความรู้ ความคิด และศรัทธา สมควรอย่างยิ่งที่จะรับเป็นภาระ ในอันที่จะใช้สติปัญญาความรู้ความสามารถ ประสมประสานกันโดยพร้อมเพรียง ทั้งในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของชาติ และในการปลูกฝังความคิดความเชื่อที่ถูกต้อง ให้เกิดมีในประชาชาติไทยอย่างกว้างขวางหนักแน่น จักได้สามารถจรรโลงประเทศชาติของเราให้ดำรงวัฒนาตลอดไป

ขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้โดยทั่วกัน ขอให้ทุกคนประสบแต่ความสุขความสวัสดิ์ มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและในหน้าที่การงาน สำเร็จผลในสิ่งพึงประสงค์จงทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันพฤหัสบดี ที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบตามรายงานว่า กิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้าน ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี โดยเฉพาะการที่ สนับสนุนให้นักศึกษาคณะต่าง ๆ ได้ร่วมปฏิบัติงานสนามกับส่วนราชการในโอกาสที่ควรนั้น เป็นการส่งเสริม การศึกษาภาคปฏิบัติอย่างยิ่ง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับเกียรติอย่างสูงจากมหาวิทยาลัย และกับบัณฑิตทั้งปวง ที่ ได้รับความสำเร็จในการศึกษา

บัณฑิตผู้มีความรู้ เป็นส่วนหนึ่งของกำลังของชาติ จึงน่าจะถือตนว่ามีหน้าที่อันสำคัญยิ่งที่จะต้องปฏิบัติ การร่วมกับกำลังส่วนอื่น ๆ โดยประสานสอดคล้อง ทั้งส่งเสริมกันและกันอย่างเหมาะสมพร้อมเพรียง และ เข้มแข็ง เพื่อให้กำลังปฏิบัติการส่วนรวมทั้งประเทศ มีประสิทธิภาพบริบูรณ์เต็มเปี่ยม

การทำหน้าที่ให้สอดคล้องกับผู้มีหน้าที่อย่างอื่น ๆ นั้น บัณฑิตหรือนักวิชาการจำเป็นจะต้องไม่ประมาณ ความรู้ความสามารถของผู้อื่น ทั้งนักวิชาการด้วยกัน ทั้งผู้ที่มีความชำนาญทางการปฏิบัติ ทั้งหมดจะต้องใช้ ความรู้ความชัดเจนของตน ๆ ร่วมงานกัน ด้วยความคิดความเห็นที่ถูกต้องตามเหตุผล สัจจธรรม เทียงตรง เป็น อิสระจากอคติ กลอุบาย และความเห็นแก่ตัว ให้ภารกิจทั้งมวลบรรลุผลสำเร็จได้โดยครบถ้วน

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน มีความสุข ความสวัสดิ์ ความเจริญก้าวหน้า ตามที่ตั้งใจปรารถนาทุกคน.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

วันจันทร์ ที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาเยี่ยมมหาวิทยาลัยบางแสน และได้มาประกอบพิธีพระราชทานปริญญาบัตรด้วยในโอกาสเดียวกันเป็นที่น่าพอใจที่กิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความเจริญงอกงามได้ด้วยดีโดยตลอด

การที่ทางมหาวิทยาลัยสนใจในการค้นคว้าศึกษาด้านชีววิทยาเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และหาทางอนุรักษ์สิ่งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จนสามารถ ตั้งพิพิธภัณฑสัตว์น้ำ พร้อมทั้งสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มขึ้นได้นับเป็นการที่ดี ที่สมควร และถูกต้องที่สุด เพราะได้ปฏิบัติการไปตามที่สิ่งแวดล้อมและสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวก การดำเนินงานนี้ทั้งหมด ถึงแม้มีค่าใช้จ่ายที่โดยตรง แต่ก็ไม่เป็นการก้าวก่ายหน้าที่ใคร หมายความว่าเมื่อมีช่องทางที่จะทำสิ่งที่ดี ๆ ก็ไม่ทิ้งดูเลย หากรับมาเป็นภาระที่จะทำเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับสาธารณชนบัณฑิตทั้งหลายพึงถือกรณีนี้เป็นแบบอย่างได้ในการที่จะออกไปปฏิบัติการงาน ในภายหน้าคือ การดำเนินปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุดนั้นเป็นการถูกต้อง แต่ถ้ามีงานอื่นนอกหน้าที่ที่สมควรจะทำด้วยก็ต้องทำจะนึกว่าไม่ใช่ธุระไม่ใช่หน้าที่นั้นไม่สมควรอย่างยิ่ง ทุกคน ทุกฝ่าย ชอบที่จะบำเพ็ญตน ให้เป็นประโยชน์ทั้งโดยหน้าที่และโดยความรู้จักรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ ตามโอกาสและความเหมาะสม ไม่ควรเกี่ยงงอนกันเป็นอันขาด

ข้อสำคัญอีกประการหนึ่ง เมื่อพูดถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแล้ว ข้าพเจ้าใคร่จะขอให้ถือเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาไตร่ตรองเป็นพิเศษเพราะเหตุว่าการอนุรักษ์นั้น แม้เป็นสิ่งที่ดีมาก ที่ทุกประเทศมุ่งรักษาประโยชน์ระยะยาว ของแผ่นดินและประชาชนก็ตาม แต่หากทำโดยไม่ระมัดระวังและโดยรอบคอบ ก็ล้วน บางทีก็อาจเป็นผลเสียเช่นกลายเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพขัดขวาง การทำมาหากินเลี้ยงชีพ หรือการอยู่รอดประชาชนไปก็เป็นได้ ตัวอย่างเช่น การสงวนป่า ป่าบางแห่งดูตามแผนที่ก็เป็นป่า แต่ตามความจริงอาจลี้ลับสภาพป่าไปแล้วก่อนกำหนดให้เป็นเขตป่าสงวนด้วยซ้ำไป ยิ่งกว่านั้นยังมีราษฎร เข้าไปตั้งถิ่นฐานทำประโยชน์เลี้ยงชีพตั้งแต่ก่อนออกกฎหมาย โดยไม่ทราบว่าจะกลายเป็นป่าสงวนไปเมื่อใดเพราะไม่มีทางทราบ แต่เมื่อเจ้าพนักงานหรือวิชาการมาดูแผนที่เห็นว่า เป็นป่าสงวน ก็ไปฟ้องร้องขับไล่ตามหน้าที่ตามกฎหมาย ทำให้ต้องออกจากที่ทำกินไปโดยไม่มีทางต่อสู้คดีราวกับขาดสิทธิเสรีภาพที่จะเป็นคน และจำเป็นต้องทนรับความเดือดร้อนลำบากโดยเรียกได้ว่ามิได้ทำความผิด ดังนั้น ก่อนที่จะวางแผนและปฏิบัติการอนุรักษ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาศึกษา ให้เห็นตลอดไปรอบ ๆ มีความละเอียดรอบคอบ และดำเนินการไปโดยไม่ให้ขัด กับเหตุการณ์สิ่งแวดล้อมมนุษย์สัมพันธ์และสำคัญที่สุด ต้องไม่ขัดกับการครองชีพของประชาชน สรุปว่าทุกคนต้องไม่ลืมว่าการอนุรักษ์นั้นคือการปฏิบัติเพื่อมุ่งรักษาประโยชน์อันถาวรของแผ่นดินและประชาชน

ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับท่านทั้งหลาย ที่ได้รับเกียรติและผลสำเร็จในการศึกษา ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้าพเจ้าขออวยพรให้มีความประสงค์ในชีวิตและการทำงานพร้อมทุกประการ ทั้งขอให้ท่านที่ประชุมร่วมกัน ณ ที่นี้ ประสพแต่ความสุขสวัสดิ์ทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วันพุธ ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียในวาระนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน และขอขอบใจสถาบัน ที่ให้ปริญญาวิศวกรรมศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า

เมื่อครั้งที่มาทำพิธีเปิดสถาบันเมื่อสองปีก่อน ข้าพเจ้าได้เห็นการวิจัยของสถาบันเกี่ยวกับการสร้างพนักกันน้ำในลุ่มแม่น้ำโขงบริเวณจังหวัดหนองคาย โดยใช้ทุนจำลองสภาพภูมิประเทศตามที่เป็นจริง ทำให้เกิดความคิดความเข้าใจในเรื่องระบบระบายน้ำอย่างแจ่มแจ้ง จนจำติดใจ ต่อมาข้าพเจ้าไปพบสภาพการณ์อันเป็นปัญหาซึ่งเป็นไปตามหลักการทำนองเดียวกัน ที่จังหวัดนราธิวาส จึงได้นำมาพิจารณาเทียบเคียง ก็คิดวิธีการแก้ไขปัญหาได้ จึงได้นำไปปรึกษาหารือกับนักวิชาการ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย ที่สุดได้เริ่มทำโครงการชลประทานขึ้นที่นราธิวาสเมื่อเร็ว ๆ นี้ ขณะนี้ได้ลงมือขุดคลองระบายน้ำและลอกทางน้ำ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์แล้ว เชื่อว่าจะได้ประโยชน์ที่น่าพึงพอใจทั้งในการบรรเทาอุทกภัย การระบายน้ำ การชลประทาน การป้องกันน้ำเค็ม และการปรับปรุงที่ดินเพื่อการเกษตรตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ ที่ข้าพเจ้าได้มาเห็นการวิจัยของสถาบันในคราวเดียวนั้นเป็นประโยชน์มาก ทำให้เข้าใจปัญหาตรงจุด แม้ท้องที่จะมีสภาพแตกต่างกันอยู่ ก็ยังพอคิดวิธีแก้ไขที่ถูกต้องได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเชื่อว่า ผู้ที่ได้เข้าศึกษาอบรมครบถ้วนตามหลักสูตรของสถาบัน จะสามารถนำวิชาการและวิธีการวิจัยไปปฏิบัติในกรณีและในพื้นที่ภูมิประเทศต่าง ๆ ให้บังเกิดประโยชน์ที่พึงประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์และแน่นอน

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลชั้นนำจากประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นเอเชีย ประสบความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าทั้งในชีวิตและในหน้าที่การงาน พร้อมทั้งมีความสุขความสวัสดิ์ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินการมาด้วยความก้าวหน้าตลอดเวลา

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับปริญญาและปริญญาเกิตติมศักดิ์สาขาวิชาต่าง ๆ กับขอชมเชยบรรดาอาจารย์อาวุโส ที่ได้ช่วยเหลืองานของมหาวิทยาลัยมาด้วยความเข้มแข็งและยังยืนมั่นคง

ในการที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะออกไปเริ่มต้นการทำงาน ซึ่งเป็นภาระสำคัญอีกขั้นหนึ่งต่อไปนั้นจำเป็นจะต้องมีจุดหมายในชีวิตที่ถูกต้องและสมควร สำหรับยึดถือเป็นเบื้องต้นก่อน จึงจะช่วยให้ได้รับผลสำเร็จอันควรพึงพอใจ จุดหมายสำคัญนั้น ได้แก่ความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกอันแท้จริงของแต่ละคน ซึ่งเมื่อประกอบเข้าด้วยกันแล้ว จะสามารถอำนวยผลดี และก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมอย่างไพศาล

ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น ความเจริญที่แท้จริงมีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์ เพราะอำนวยประโยชน์ถึงผู้อื่นและส่วนรวมด้วย ตรงกันข้ามกับความเจริญอย่างเท็จเทียม ที่เกิดขึ้นมาด้วยความประทุติไม่เป็นธรรมของบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นการทำลายล้าง เพราะให้โทษบ่อนเบียนทำลายผู้อื่นและส่วนรวม การบ่อนเบียนทำลายนั้น ที่สุดก็จะกลับมาทำลายตน ด้วยเหตุที่เมื่อส่วนรวมถูกทำลายเสียแล้ว ตนเองก็จะยืนตัวอยู่ไม่ได้ จะต้องล่มจมลงไปเหมือนกัน ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้นำเรื่องนี้มาปรารภในโอกาสนี้ เพื่อให้ทุกคนเล็งเห็นถ่องแท้ว่า ความเจริญผาสุกที่แท้กับไม่แท้ของบุคคลอยู่ที่ไหน และนำมาพิจารณาดำเนินชีวิตและการงานได้โดยถูกต้อง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังใจและความคิดอันสมบูรณ์ มีสติอันมั่นคงที่จะควบคุมความคิดและการกระทำทั้งปวงมิให้ผิดพลาด เพื่อสามารถนำตนให้ก้าวถึงความสุขความเจริญและความสำเร็จที่แท้จริงอันพึงปรารถนา.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๑๗ เป็นวาระที่สอง ณ โอกาสนี้

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับที่ประชุมบัณฑิตว่า ทุกคนที่กำลังจะออกไปเริ่มชีวิตการทำงานควรตั้งความมุ่งหมายไว้ ที่จะชวนชววยหาความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกให้แก่ตน และได้กล่าวถึงความสุข ความเจริญที่แท้จริงว่า จะเกิดได้จากการประพฤติปฏิบัติที่เป็นธรรม ซึ่งมีลักษณะสร้างสรรค์ คือมีผลเป็นประโยชน์สุขและความเจริญมั่นคงแก่ตัว แก่ผู้อื่น ตลอดถึงชาติบ้านเมืองโดยรวม อันเป็นสิ่งตรงข้ามกับความทุกข์ความเจริญที่เท็จเทียม ซึ่งเกิดจากกลอุบายชั่วทั้งหลาย และมีผลบ่อนทำลายทุกสิ่งทุกคนรวมทั้งตนเองให้ล่มจม

การกระทำที่สร้างสรรค์นั้น คือการกระทำที่ให้ผลประโยชน์แก่ทุก ๆ ฝ่ายได้เต็มเปี่ยมตรงตามจุดประสงค์ ไม่มีการสูญเสียเปล่า หรือหากจะเสีย ก็เสียน้อยที่สุด การที่จะกระทำให้ได้เช่นนั้น บุคคลจำเป็นต้องอาศัยความมีสติพิจารณาให้เห็นถึงเหตุถึงผลที่แท้ คือแก่นแท้หรือหลักการของเรื่องต่าง ๆ จับเหตุจับผลอันต่อเนื่องกันทั้งหมดให้ถูกต้อง คือจัดระเบียบการของเรื่องให้ดี อย่างเช่นการที่รัฐจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น ก็เป็นผลเนื่องมาจากเหตุที่ต้องการให้ผู้มีภูมิปัญญาดี ได้มีโอกาส ได้มีสถานที่ศึกษาเล่าเรียน เพิ่มพูนปัญญาความสามารถให้สูงขึ้นเต็มที่ เพื่อจักได้นำภูมิรู้ นำคุณสมบัตินี้ทั้งหมดที่มีอยู่ในตัวออกใช้ปฏิบัติกิจการงาน สร้างความเจริญทุก ๆ อย่างให้แก่ประเทศชาติ รัฐจึงได้ทุ่มเททุนรอนลงเพื่อการนี้มากมาย ที่ทราบตามรายงานเฉพาะปีที่ผ่านมา ก็ได้ใช้จ่ายเงินสำหรับดำเนินงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงสองร้อยล้านบาทเศษ ซึ่งเป็นเงินไม่น้อย เพราะฉะนั้น จึงควรทราบทั่วกันว่า เมื่อเป็นจุดประสงค์ร่วมกันของรัฐ ของประชาชน ซึ่งรวมทั้งตัวเราเองด้วย ที่จะสร้างกำลังคนที่มีความรู้ สำหรับสร้างสรรค์ความเจริญวัฒนาของประเทศชาติเช่นนี้ ทุกคนชอบที่จะตั้งใจให้มั่นคง ที่จะขะมักเขม้นศึกษาเพิ่มพูนปัญญาความสามารถของตนให้สมบูรณ์พร้อมโดยเร็วที่สุด มิให้เสียความมุ่งหมาย มิให้ต้องเสียเวลา เสียประโยชน์ที่จะพึงได้ไป และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจักได้สามารถประกอบกิจการงานต่อไป ให้บรรลุจุดหมายที่แท้จริงด้วยความมั่นใจ

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ที่กำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็ง มีสติรักษาตัวอย่างมั่นคง และประสบความสุข ความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตพร้อมทุกประการ.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๑๓ เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทั่วกัน

สองครวก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ที่ประชุมนี้ว่า บัณฑิตควรจะได้ตั้งความมุ่งหมายที่แน่นอนของชีวิต คือความสุขความเจริญ ไว้ให้มั่นคงเป็นเบื้องต้น ความสุขความเจริญที่แท้จริงอันควรหวังนั้น เกิดขึ้นได้จากการกระทำและความประพฤติที่เป็นธรรม มีลักษณะสร้างสรรค์ คืออำนวยความสะดวกทั้งแก่ตัว แก่ผู้อื่น ตลอดถึงประเทศชาติโดยส่วนรวมด้วย และการกระทำที่สร้างสรรค์ ได้แก่การกระทำที่ให้ผลประโยชน์แก่ทุกฝ่าย อย่างเต็มเปี่ยม ถูกต้องตามประสงค์ ซึ่งบุคคลจะกระทำให้สำเร็จได้ด้วยฝึกฝนตัว ศึกษาพิจารณาให้เห็นแน่ชัด ถึงเหตุถึงผล คือแก่นแท้หรือหลักการของเรื่องต่าง ๆ และจับเหตุจับผลอันต่อเนื่องกันทั้งหมดให้ถูกต้อง คือ จัดระเบียบการของเรื่องให้ดี ฉะนั้น ทุกคนชอบที่จะตั้งใจให้มั่นคงที่จะขะมักเขม้นศึกษาฝึกฝนตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมความดีเป็นเบื้องต้น เพื่อให้รู้จักและให้สามารถนำหลักวิชา เหตุผล คุณความดี มาปฏิบัติงานปฏิบัติตนได้โดยถูกต้องสมบูรณ์

การที่ท่านทั้งหลายเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ แท้จริงก็คือการเข้ามาเรียนรู้ มาฝึกฝนตนให้มีวิชา ความสามารถ มีความดีและคุณสมบัติครบถ้วนดั่งนั้น ปริญญาบัตร ซึ่งบางทีเห็นกันว่าเป็นเพียงแผ่นกระดาษ และครุฑวิหคฐานะ ซึ่งบางทีเห็นกันว่ารุ่มร่ามน่ารำคาญ เป็นเครื่องหมายแห่งความรู้และคุณสมบัติทั้งปวงที่ได้กล่าว แสดงให้ทราบว่าผู้เป็นเจ้าของเป็นบุคคลที่สามารถในวิชาการ แดกฉานในเหตุผล และการปฏิบัติชอบปฏิบัติดี ผู้ฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะทำตัวให้สอดคล้องเหมาะแก่เครื่องหมายแห่งความดีนั้น ตลอดมาและตลอดไป ถ้าได้ ปฏิบัติดีปฏิบัติถูกต้องและครบถ้วนทั้งทางวิชาการและทางจิตใจแล้ว แม้ปริญญาบัตรจะสูญหายวอดวายไป หรือ เลื้อยครุยจะขาดยุบกระจุยไป ผู้ทรงคุณวุฒิก็ยังมีคุณวุฒิ มีความดีอยู่ครบ ถึงแม้ชีวิตร่างกายจะแตกสลายไป ความดีทั้งหลายก็จะยังคงอยู่ค้ำจุนโลกตลอดกาล

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทั้งหลายมีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาพร้อมสามารถที่จะประกอบ การงานต่าง ๆ ได้ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความมั่นใจ และด้วยเหตุผล ทั้งประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งความสุขสวัสดิ์ในชีวิตทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในโอกาสนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการเผยแพร่วิทยาการ ให้ถึงประชาชน ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี และได้รับความสนับสนุนทั้งจากทุกฝ่ายอย่างกว้างขวาง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วย ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ในการศึกษาในครั้งนี้

การเรียนรู่วิทยาการชั้นสูงต่าง ๆ เป็นประโยชน์เชิดชูตัว และช่วยตัวได้กว้างไกลมาก ในการที่จะดำเนินงาน ดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้า แต่ทั้งนี้บุคคลจะต้องพยายามควบคุมตัว มิให้ติดอยู่ในตำราหรือทฤษฎีมากเกินไป เพราะมีฉะนั้น เมื่อไปพบข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับตำราเข้า อาจก่อให้เกิด ความสับสนหวั่นไหว ทำให้ทำงานไม่ได้ ต้องหยุดชะงัก ก็เสียงาน หรืออาจทำให้เกิดอคติ เกิดความคิดที่ไม่ใช่ ทฤษฎีทั้งไม่ใช่วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องขึ้น มากดดันชักนำให้ทำการไปอย่างผิด ๆ ทั้งสองอย่างเป็นโทษเสียหาย แก่งานแก่ตน แก่ส่วนรวมอย่างใหญ่หลวง ดังนั้น เมื่อต้องเผชิญปัญหาความขัดกันระหว่างทฤษฎีกับปฏิบัติ ทางที่ดีที่สุด จะต้องดำเนินงานในส่วนที่เห็นว่าถูกต้องแล้วต่อไป ไม่ปล่อยให้หยุดชะงัก พร้อมกันไปนั้น ควรจะได้รับการ พิจารณาปัญหาโดยเร่งด่วน หาทางปรับหลักวิชาให้เข้ากับปัญหา และประสานเข้ากับวิชาอื่น ๆ อันเกี่ยวข้อง ด้วย ให้เห็นให้เข้าใจปัญหาโดยกระจ่างแจ้ง เมื่อได้วิธีที่ถูกต้องแล้ว ก็นำไปใช้ปฏิบัติให้ได้ผลด้วยความแน่วแน่ และมั่นใจ

ขออวยพรแก่ทุก ๆ คน ให้เป็นผู้มีปัญญาฉลาดรอบคอบในหลักวิชา ในเหตุ ในผล ในวิธีปฏิบัติ สามารถ นำวิชาการต่าง ๆ มาประกอบกิจของตนของชาติให้บรรลุผลเลิศ และให้ประสบความสำเร็จในชีวิต จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันศุกร์ ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

เมื่อวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ว่า การเรียนรู้วิทยาการชั้นสูงต่าง ๆ เป็นประโยชน์ช่วยตัว ได้กว้างขวางมาก ในการที่จะดำเนินงานต่อไปให้เจริญก้าวหน้า แต่บุคคลจำต้องควบคุมตัวมิให้ติดอยู่กับตำรา หรือทฤษฎีมากเกินไป เพราะมีฉะนั้น เมื่อไปพบข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับ ตำราเข้า จะเกิดความสับสนหวั่นไหว ทำให้งานที่กำลังทำอยู่หยุดชะงัก หรือไม่ก็จะไปคว้าเอาความคิดที่ไม่ถูกต้องทั้งทางทฤษฎีทั้งทางปฏิบัติ มาใช้ทำงานอย่างผิด ๆ ทั้งสองอย่างนี้ เป็นโทษเสียหายแก่งาน แก่ตน และแก่ส่วนรวมอย่างใหญ่หลวง ดังนั้น เมื่อต้องเผชิญปัญหาความขัดกันระหว่างทฤษฎีกับปฏิบัติเข้า ควรจะต้องดำเนินงานในส่วนที่เห็นว่าถูกต้องต่อไป มิให้ชะงัก พร้อมกันนั้น ก็รีบคิดพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่าง เร่งด่วน หาทางปรับหลักวิชาที่มีอยู่ให้เข้ากับปัญหา และประสานเข้ากับวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ให้เห็น ปัญหาโดยแจ่มชัด เมื่อได้วิธีที่ถูกมาแล้ว ก็นำไปใช้การให้เป็นผลด้วยความแน่วแน่มั่นใจ

ข้าพเจ้าขอกล่าวถึงเรื่องความสับสนหวั่นไหวเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในโอกาสนี้ ใครก็ตาม เมื่อได้ลงมือ ทำงาน ก็ย่อมจะต้องประสบปัญหาการปฏิบัติงาน ที่นำเอาทฤษฎีมาใช้ตรง ๆ ไม่ได้อยู่เสมอ ทำให้เกิดความ สับสนสับสนไม่มั่นใจขึ้น และต้องหยุดชะงัก ซึ่งเป็นผลเสีย คือเสียเวลา เสียการเสียงาน และเสียประโยชน์ ที่พึงจะได้ไปมาก และโดยที่งานต้องดำเนินต่อไปโดยไม่ขาดสาย ก็เกิดความจำเป็นที่จะต้องหาวิธีแก้ไขโดยเร็ว ความต้องการให้งานเสร็จ ๆ ไปนั้น จะชวนให้มั่งง่าย หันไปหยิบไปฉวยเอาวิธีปฏิบัติและทฤษฎีของคนอื่นมาใช้ โดยที่เขาสำเร็จรูปอยู่แล้ว และเขาหยิบยื่นมาให้ ถ้าทำเช่นนั้น ทฤษฎีที่รับของเขามาใช้ทั้งดุ้น มีหวังไม่เหมาะ ไม่ตรงกับงาน กับปัญหา และกับสภาพการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่เรากำลังเผชิญอยู่ ก็มีหวังเสียหายใหญ่ วิธีที่ถูก ที่เราจะต้องทำ คือ ดำเนินงานส่วนที่ทำได้ต่อไป แล้วรีบขบคิดปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยทฤษฎีของเราที่มี อยู่แล้วเป็นหลัก โดยคิดว่าทฤษฎีทั้งหลายวางไว้เป็นหลักใหญ่สำหรับงานโดยส่วนรวม เมื่อเรามาปฏิบัติงานที่ เฉพาะลงไป เราจำเป็นต้องใช้ความสามารถของตน นำเอาทฤษฎีนั้น ๆ มาปรุงกับวิทยาการ แล้วปรับให้เข้ากับ สภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ ด้วยตนเอง ให้ปัญหาคลี่คลายลุล่วงไปโดยเร็ว การแก้ปัญหาเพื่อกำจัดปลดเปลื้อง ความสับสนหวั่นไหวนี้ จำเป็นที่จะต้องฝึกหัดให้กระทำได้โดยฉับไวชัดเจน เพราะในชีวิตเรานั้น เราจะต้องประสบ ปัญหาขัดข้องอยู่ตลอดเวลา ถ้าสร้างความพร้อมและความมั่นใจดังนี้ได้ เราก็จะสามารถดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมายและเกิดประโยชน์แก่งานแก่ตัวเองได้อย่างแน่นอน

ขออำนวยการแก่ทุก ๆ คน ให้เป็นผู้มีกำลังกายกำลังใจอันเข้มแข็งมั่นคง มีความคิดความเห็นชอบ มีปัญญา ฉลาดรอบรู้ในเหตุในผลในวิธีปฏิบัติ สามารถประกอบกิจของตนของชาติให้บรรลุผลเลิศ และให้ประสบความสำเร็จใน ชีวิตจริงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๗

ณ วิทยาเขต ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๑๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกครั้งหนึ่งในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่แล้ว ว่าดำเนินก้าวหน้า มาอีกเป็นอันมาก ได้เปิดสอนวิชาสำคัญ ๆ ในคณะต่าง ๆ ขึ้นหลายสาขา ซึ่งน่าจะเป็นผลดีแก่ประเทศชาติ อย่างกว้างขวางในวันข้างหน้า ส่วนกิจกรรมและโครงการด้านบริการประชาชนที่จัดขึ้นนั้น ก็เป็นการเหมาะสม และเป็นประโยชน์ ทั้งแก่มหาวิทยาลัยและท้องถิ่นอย่างยิ่ง ควรได้รับความยกย่องสนับสนุน

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติพร้อมกับความสำเร็จในการศึกษา และที่จะได้นำ สติปัญญาความสามารถออกไปทำความเจริญให้แก่งานของชาติต่อไป

ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่บั่นทอนความมั่นคงของชาติในเวลานี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าได้แก่ความ ไม่แน่นอนใจในจุดประสงค์หรือจุดหมายของชีวิต ซึ่งกำลังเกิดมีมากขึ้น ๆ ในคนทุกระดับความรู้และทุกอาชีพ เป็นเหตุให้เกิดความเล็งเลงสงสัยในการปฏิบัติ เช่นนี้ ทำให้มองเห็นจุดหมายไม่ชัด จะทำอะไรก็ขาดความรอบคอบ เมื่อกระทำไปโดยขาดความรอบคอบ จึงมักมีผลออกมาในทางที่ไม่เป็นการสร้างสรรค์นัก

แต่คนที่มีการศึกษา ที่เรียกว่าเป็นผู้มีปัญญา ควรจะสามารถวินิจฉัยได้ว่าอะไรจะดี อะไรจะชั่ว อะไรจะดี อะไรจะชั่ว ควรจะต้องรอบคอบและระมัดระวัง ที่จะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ให้กระจายแจ้งทุกแง่ทุกมุม แล้วจัดการให้ถูกต้อง ถูกขั้นตอน ถูกเหตุผล ข้อที่พึงระมัดระวังอย่างยิ่ง คือการแก้ปัญหาโดยรีบเร่งด่วน ทั้งที่ยังไม่มีความแน่ใจอยู่ ข้อนี้ มักจะทำให้ได้ผลที่ผิด ๆ ผลที่ผิด ๆ ก็คือผลที่ไม่ครบถ้วน ขาดประโยชน์ที่พึงได้ มีหน้าซำ อาจจะทำให้ เกิดความเสียหายร้ายแรงขึ้นก็ได้ เพราะอาจไปรื้อหรือทำลายสิ่งที่ดี ที่ใช้การได้ลง และเอาสิ่งที่ดี ที่ใช้การ ไม่ได้ มาใช้ เมื่อความจริงเป็นอยู่อย่างนี้ ผู้มีปัญญาทุกระดับจึงต้องถือเป็นภาระหน้าที่ ที่จะต้องรู้จัก รับ รู้จัก ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง เพื่อสามารถพิจารณาการกระทำที่เหมาะสมแก่ทุกกรณี

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีพลังสมบูรณ์พร้อม ในร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สามารถประกอบกิจการ ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ทั้งให้ประสบความสำเร็จความดี มีความสุขความก้าวหน้าในชีวิต ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
วันพฤหัสบดี ที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา อีกเป็นวาระที่สอง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่า มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินกิจการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหน้าที่โดยตรงและหน้าที่ต่อชุมชน มาได้ด้วยดี

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติพร้อมทั้งความสำเร็จในการศึกษา และที่จะได้ออกไปเป็นกำลังปฏิบัติงานของชาติต่อไปในวันข้างหน้า

ทุกครั้งที่ไปมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิต ให้นำเอาความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ออกไปใช้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองจริง ๆ ด้วย จุดประสงค์ที่จะสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ความฉลาดในทางที่ถูก ที่สร้างสรรค์แก่เยาวชน **ให้อนุชนรุ่นหลังสามารถสร้างตนสร้างส่วนรวมให้มั่นคง และตั้งตัวได้ด้วยความเจริญและก้าวหน้า** (ข้อความที่ว่า “ให้อนุชนรุ่นหลังสามารถสร้างตน สร้างส่วนรวมให้มั่นคง และตั้งตัวได้ด้วยความเจริญและก้าวหน้า” นี้ ชิดเส้นได้) คราวนี้ก็ขอพูดเรื่องนี้เพิ่มเติมอีกเพียงเล็กน้อยว่า ถ้าเห็นและยอมรับว่าข้อความที่ชิดเส้นได้เป็นความปรารถนาแท้ และตกลงใจจะทำตามแน่นอนแล้ว ก็ขอให้ทำไป ไม่ต้องรังรองเลเพราะท่านมีความรู้ความจำแนกพร้อมอยู่แล้ว

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีพลังสมบูรณ์พร้อมในร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาสามารถประกอบกิจการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ทั้งให้ประสบความสำเร็จความสำเร็จ และมีความสุขความก้าวหน้าในชีวิตทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาบัตร
แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
ณ มหาวิทยาลัยมหิดล
วันพุธ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่า กิจการของมหาวิทยาลัยขยายตัวก้าวหน้าออกไปอีกด้วยดี ทั้งในด้าน การศึกษาวิจัย ด้านการบริการ และด้านสถานที่

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จวิชาสาขาต่าง ๆ ทุกคน ในการที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จตามที่ปรารถนา

วิทยาการทุกอย่างที่จัดสอนในมหาวิทยาลัยนี้สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยตรงสำหรับการ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ความผาสุก ตลอดจนความมั่นคงของประเทศชาติ ประโยชน์ดังกล่าวนี้ จะเกิดขึ้นได้หรือไม่ อยู่ที่ผู้เข้ามาศึกษาและนำวิทยาการไปปฏิบัติ ยิ่งกว่าอื่น ทุกคนที่มีโอกาส ที่ได้เข้ามาเรียน ในมหาวิทยาลัยมหิดล จำเป็นที่สุด ที่จะต้องรู้ชัดถึงจุดหมายของการศึกษาของตนและของการที่จะนำวิชาการ นั้น ๆ ไปใช้การ ผู้ที่ทราบตระหนักว่าตนศึกษาเพื่ออะไร แล้วนำความรู้ ความคิด และความชำนาญไปปฏิบัติให้ ถูกจุดประสงค์ที่แท้จริงโดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่อการสร้างสรรค์ เท่านั้น จึงจะหวัง ได้ว่าจะสามารถสร้างความเจริญผาสุกและความวัฒนาถาวรในชาติให้เกิดมีขึ้นได้โดยสมบูรณ์ ทุกคนจึงควรจะได้ ศึกษา และปฏิบัติการทุกสิ่งทุกอย่าง ด้วยสติปัญญา และด้วยความรู้ตัว ระวังตัว โดยสม่ำเสมอทุกเวลา

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบความสุขความสำเร็จในชีวิตและในหน้าที่การงาน ทั้งขอให้ทุกท่าน ที่มาร่วมในพิธีอันมีเกียรตินี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยว่ามีโครงการที่จะปรับปรุงงานทุกด้าน ให้ดำเนินก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จครั้งสำคัญ ในชีวิต

ข้าพเจ้ายินดี ที่มหาวิทยาลัยทราบตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรพื้นฐานทั่วไป ซึ่งมุ่งให้ความรอบรู้และทัศนคติอันกว้างไกลแก่นักศึกษา เพราะสิ่งทีมหาวิทยาลัยสมควรและจำเป็นจะต้องทำเพื่อให้นักศึกษานั้น คือสร้างความรู้พื้นฐานทางวิชาการให้นักศึกษาอย่างแน่นแฟ้นและเพียงพอ ซึ่งหมายความว่าต้องให้ทุกคนเรียนรู้ กลไกของแต่ละวิชาให้ทั่วถึงและแจ่มแจ้ง เริ่มต้นตั้งแต่รู้ว่าวิชาการนั้น ๆ เกิดขึ้นมาอย่างไร เพื่อใช้การอะไร แล้ว มีความเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับมาอย่างไรตามสภาพและความจำเป็น ในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร มีความสำคัญ มีความต้องการใช้ในการใดเพียงใด แม้ในอนาคตจะมีแนวโน้มไปทางใด ก็ควรคาดคะเนได้ ทั้งนี้เพื่อจักได้ สามารถนำไปใช้ให้ถูกต้องกับงาน กับปัญหา สถานการณ์ และความจำเป็น ซึ่งจะต้องประสบในเวลาปฏิบัติงาน หากไม่เรียนรู้ลักษณะและกลไกของวิชาการโดยตลอดอย่างคล่องแคล่วเจนจัดแล้ว ก็ยากนักที่จะใช้วิชาการ ปฏิบัติงานให้ได้ผลอย่างพอเพียงได้ ยิ่งในเวลาทีสถานการณ์ของโลกทุก ๆ ด้านเปลี่ยนแปลงโดยรวดเร็ว อย่างที่ รายงานว่า “เป็นที่น่าวิตก” เช่นปัจจุบันนี้ ถ้าหากไม่มีพื้นฐานทางวิชาการที่มั่นคงแล้ว ก็ดูจะเหลือวิสัยที่จะ ปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาทั้งปวงให้บรรลุผลอันพึงประสงค์ได้

จึงใคร่ขอให้ทุกคนสังวรระวังตัวในการที่จะต้องรับภาระปฏิบัติงานของชาติในเวลาต่อไป สมควรอย่างยิ่ง ที่ทุกคนจะต้องแม่นยำในหลักวิชา และพยายามตั้งใจใช้วิชาการให้ได้ผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนเป็นผู้มีพลังกายพลังใจ และพลังความรู้อันสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ทุกประการได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ทั้งประสบความสุขความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ตามที่ปรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันศุกร์ ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๗ เป็นวาระที่สอง ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุก ๆ คน

เมื่อวานนี้ ได้กล่าวแก่ที่ประชุมบัณฑิตที่มารับปริญญาบัตรว่า ข้าพเจ้ายินดีที่มหาวิทยาลัยทราบตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรพื้นฐานทั่วไป ซึ่งมุ่งให้ความรอบรู้และทัศนคติอันกว้างไกลแก่นักศึกษา เพราะการสร้างความรู้พื้นฐานทางวิชาการให้แก่นักศึกษา ให้ได้เรียนรู้ลักษณะ กลไก ตลอดจนวิวัฒนาการ คือความเปลี่ยนแปลงของแต่ละวิชาโดยแจ่มแจ้งทั่วถึงนั้น จะเป็นพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการปฏิบัติงาน คือจะช่วยให้สามารถนำวิชาการไปใช้ได้โดยถูกต้องเหมาะสมกับงาน กับปัญหา สถานการณ์ และความจำเป็น ทำให้บรรลุผลอันพึงประสงค์ได้เต็มที่

โอกาสนี้ใครจะเสริมว่า วิชาอื่น เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับ ตามภาวะและความจำเป็นของโลก ก็ต้องแตกสาขากว้างขวางมากหลายเป็นธรรมดา จนบางทีทำให้แลไม่เห็นว่ วิชาสาขาต่าง ๆ มาจากต้นตออันเดียวกัน และลืมไปว่า วิชาแต่ละสาขานั้นมีความสัมพันธ์กันสอดคล้องกันอยู่ เมื่อเป็นดังนี้ ที่สุด วิชา ก็ขาดตอนจากกัน คนที่เรียนและที่ใช้วิชานั้น ๆ ก็ไม่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ไม่ปรองดองกัน ยังผลให้การทำงานติดขัดบกพร่อง และเสียประโยชน์ที่พึงได้ไปด้วยประการต่าง ๆ ดังนั้น ผู้ฉลาดจึงควรต้องพยายามศึกษาให้เห็นจริง และให้เข้าใจแจ่มแจ้งว่า วิชาทั้งหลายเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นส่วนประกอบของกันและกัน เป็นปัจจัยอุดหนุนกันและกันอย่างแน่นแฟ้น แล้วพยายามดึงเอาวิชาการ บุคคล กับทั้งกิจการที่เกี่ยวข้องกัน มารวมกัน ส่งเสริมกัน เพื่อผลและประโยชน์อันเลิศร่วมกันของเรา

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนถึงพร้อมด้วยกำลัง ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และวิทยาการ สามารถทำงานให้สัมพันธ์สอดคล้องกันทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า และความสุขสวัสดิ์ในชีวิตสมตามที่ตั้งใจปรารถนาจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ หอประชุมคุรุสภา
วันเสาร์ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าในวาระนี้ และที่ได้ทราบว่าการกิจการของสถาบันทุกด้านดำเนินก้าวหน้าไปด้วยดี

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ขณะนี้เห็นได้ชัดว่า ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การทุ่มเทสร้างเครื่องจักรกลอันก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นรวดเร็วและมากมาย จนอาจถึงขั้นฟุ่มเฟือย พร้อมกันนั้นก็ทำให้คนว่างงานลงเพราะถูกเครื่องจักรกลแย่งไปทำ เป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากตกต่ำทางเศรษฐกิจขึ้น เพราะคนที่ว่างงานยากจนลง และผู้ผลิตก็ขาดทุนเพราะสินค้าขายไม่ออก จึงน่าจะจะต้องดัดแปลงแนวคิดแนวปฏิบัติในการส่งเสริมความเจริญด้านอุตสาหกรรมไปบ้างให้สมดุลย์กับด้านอื่น ๆ เพื่อความอยู่รอด

ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ชื่อว่ามีความรู้ความชัดเจนทั้งในวิชาการและในการปฏิบัติ ยิ่งกว่านั้น ยังได้รับการฝึกหัดอบรมเป็นพิเศษ ให้สามารถปฏิบัติกิจการได้เหมาะสม ตามภาวะเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและสังคมของโลก จึงควรจะได้ศึกษาถึงภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงมาให้เข้าใจ แล้วพยายามค้นคิดหาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติได้ง่าย ๆ มาปฏิบัติ โดยนำเอาพลังงานและสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศและในตัวมาใช้การให้ได้มากและกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถึงหากงานจะดูไม่ใหญ่ยิ่งและไม่ก้าวหน้าเต็มที่ หรือการผลิตจะลดน้อยลงบ้างก็ตาม แต่ผลผลิตที่ได้มา ก็ยังเพียงพอแก่การอุปโภคบริโภคและความต้องการ ที่สำคัญกว่านั้น คนส่วนใหญ่ก็จะมิงานทำทั่วถึงยิ่งขึ้น และสามารถหารายได้เลี้ยงตัวเองให้มีความผาสุกความสะดวกสบายขึ้น ซึ่งเป็นความมุ่งประสงค์ของสาธุชนทั่วไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีความสุข ความสำเร็จและความรุ่งเรืองก้าวหน้าในชีวิตและภารกิจทั้งปวง ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมในพิธีนี้มีความเจริญสวัสดิ์ทุกเมื่อ.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศิลปากร

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร

วันอังคาร ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ในการศึกษา

การที่ทางการมหาวิทยาลัยศิลปากรพยายามอย่างยิ่งมาตลอด ในอันที่จะจัดและปรับปรุงขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยด้วยประการต่าง ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยนี้ได้เป็นแหล่งปลูกฝังความรู้และเผยแพร่วิทยาการที่แท้จริงนั้น เป็นการที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด เพราะช่วยให้เกิดผู้มีความสามารถทางวิชาการ มากขึ้นในบ้านเมือง และขึ้นชื่อว่าผู้มีความรู้แล้ว ตกไปอยู่ในที่ใด ก็เป็นประโยชน์ในที่นั้น เพราะย่อมจะนำเอา ความคิดวิทยาการไปทำประโยชน์สร้างความสำเร็จต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น

การที่ท่านทั้งหลายผู้มีการศึกษาดี จะนำเอาความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้สร้างสรรค์ความสำเร็จ ก้าวหน้า ความผาสุกมั่นคงให้แก่ตนเอง แก่สังคมและแก่โลกนั้นจำเป็นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอนเป็น เบื้องต้นก่อน จึงจะทำการได้เป็นผล จุดหมายที่สำคัญที่สุดนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นสิ่งใดที่จะยิ่งไปกว่าชาติบ้านเมือง และการที่จะดำรงรักษาเสริมสร้างบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่น มีความผาสุกร่มเย็น เพราะบ้านเมืองที่มั่นคงนั้น เป็น รากฐานที่แข็งแรงและประเสริฐสุดสำหรับรองรับบุคคล ให้บุคคลสามารถคิดอ่านนำเอาศิลปวิทยาการทั้งปวง มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ทั้งแก่ตนเอง ทั้งแก่ส่วนรวมได้ด้วยความมั่นใจและปลอดภัย แม้ปรารถนาจะแผ่ขยายวง กว้างไกลออกไปให้เป็นประโยชน์ถึงชาวโลกด้วยก็ย่อมทำได้เต็มภาคภูมิ แต่ถ้าไม่ยึดมั่นในประเทศชาติ ปล่อยให้ ชาติประเทศหมดความมั่นคง บุคคลก็จะไม่มีโอกาส ไม่มีหนทาง ที่จะใช้ความรู้ความคิดวิทยาการให้เป็น ประโยชน์อย่างใดแก่ผู้ใดตามความมุ่งหวังได้เลย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และ ขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
วันพุธ ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาเยี่ยมมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรกในวาระนี้

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัยที่ให้ปริญญาคุณวุฒิตดกตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้าและพระราชินี

ตามที่รายงานให้ทราบ มหาวิทยาลัยรามคำแหงนี้เป็นมหาวิทยาลัยในแบบที่ให้โอกาสแก่ผู้ปรารถนาวิชาความรู้ ให้เข้ามาศึกษาค้นคว้าวิทยาการต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางและอย่างอิสระ จึงอำนวยความสะดวกได้มากในด้านสนับสนุนส่งเสริมบุคคลทั่วไป และโดยเฉพาะผู้ที่ทำการทำงานแล้ว ให้ได้ฟื้นฟูเพิ่มพูนความสามารถของตนทางด้านวิชาการ เพื่อนำไปปรับปรุงการงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยกฐานะหน้าที่ให้สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยมีความมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งเสริมผู้ที่เข้ามาศึกษาดังนี้ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วทุกคนควรจะได้มองเห็น และควรที่จะได้น้อมนำมาเป็นคติในการดำเนินชีวิตและการงานต่อไป โดยทำความตั้งใจและความเพียรให้มั่นคง ในอันที่จะฝึกฝนและปรับปรุงตนเองในการทำงาน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และสำคัญที่สุด ควรจะได้พยายามหาทางนำความคิดวิทยาการ ซึ่งอุตสาหกรรมศึกษาได้ด้วยยากนั้น มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองของเรา

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาชุมนุมพร้อมในพิธีนี้มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นวาระที่สองในวันนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จทุกคนทั่วกัน

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีจุดมุ่งหมายประการหนึ่งที่จะอำนวยประโยชน์ในด้านสนับสนุนส่งเสริมบุคคลทั่วไป และโดยเฉพาะผู้ที่ทำงานแล้ว ให้ได้เพิ่มพูนเพิ่มพูนความสามารถทางวิชาการของตน เพื่อจักได้นำไปปรับปรุงการงานให้เจริญขึ้น และยกฐานะหน้าที่ให้สูงขึ้น ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนควรจะได้มองเห็นเจตนาสำคัญนี้ และน้อมนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติดำเนินชีวิตและการงานโดยตั้งใจและตั้งความเพียรให้มั่นคง ในอันที่จะฝึกฝนปรับปรุงตนในการทำงาน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอยู่เสมอ สำคัญที่สุด จะต้องพยายามหาทางนำเอาความคิดวิพากการ ที่อุตสาหกรรมศึกษา มาด้วยยากนั้น มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง

วันนี้ใครจะกล่าวเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า ในการทำงานใด ๆ ก็ตาม ผู้ปรารถนาความสำเร็จที่แท้จริง จะต้องมุ่งหมายแต่เฉพาะผลที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ และจะต้องอุตสาหะพยายามดำเนินงานทุกอย่างด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลและความสุจริตยุติธรรมโดยไม่ท้อถอย จึงจะบรรลุผลสำเร็จที่สมบูรณ์และเป็นเกียรติยั่งยืนอยู่ตลอดไปได้ มิฉะนั้น อาจทำลายส่วนรวมและทำลายคุณความดีต่าง ๆ จนพินาศย่อยยับไปพร้อมกับผืนแผ่นดิน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกายกำลังใจและกำลังความคิดอันเข้มแข็ง ที่จะประกอบกรณียกิจเพื่อตนเองและประเทศชาติ ทั้งให้มีความสุขความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งใจหวัง และขอทุกท่านที่มาร่วมประชุม ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วกัน.